2025/2365

2025.11.26.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2025/2365 RENDELETE

(2025. november 12.)

a műanyag pellet környezetbe jutásának a mikroműanyag-szennyezés csökkentése érdekében történő megelőzéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([1]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ([2]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([3]),

mivel:

(1) A mikroműanyagok mindenütt jelen vannak, tartósan megmaradnak és határokon átnyúlóak. Károsak a környezetre és potenciálisan ártalmasak az emberi egészségre. A mikroműanyagok által okozott környezeti kár és potenciálisan az emberi egészséget érintő ártalom tovább fokozódhat, ha a gyártás és az átalakítás során hozzáadott káros vegyi adalékanyagok és egyéb, aggodalomra okot adó anyagok vannak jelen. A mikroműanyagok könnyen terjednek a levegőben, a szárazföldi felszíni vizekben, valamint az óceáni áramlatokkal, és mobilitásuk tovább súlyosbítja az általuk jelentett problémát. A mikroműanyagok megtalálhatóak a talajban – beleértve a mezőgazdasági földterületeket –, tavakban, folyókban, torkolatokban, strandokon, lagúnákban, tengerekben, óceánokban és távoli, valaha érintetlen régiókban. A talajban való jelenlétük hatással van annak tulajdonságaira, és olyan talajváltozásokat idéz elő, amelyek negatívan befolyásolják egyes növények növekedését. A mikroműanyagok tengeri környezetre gyakorolt hatásait részletesen dokumentálták. Miután a mikroműanyagok a tengeri környezetbe kerülnek, szinte lehetetlen összegyűjteni azokat, és ismert, hogy számos organizmus és állat fogyasztja el azokat, valamint, hogy károsítják a biológiai sokféleséget és az ökoszisztémákat. A műanyag pellet tartósan, évtizedeken keresztül kimutathatóan megmarad a vízi környezetben, és a műanyag pelletet lenyelő tengeri élőlények – különösen a tengeri madarak és tengeri teknősök – fizikai sérülését vagy akár pusztulását is okozhatják. A mikroműanyagok az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és az ökoszisztémákra nehezedő nyomás további forrásaként az éghajlatváltozáshoz is hozzájárulnak. A probléma szerves részét képezi, hogy a mikroműanyag az adszorbeált mérgező anyagok vagy kórokozó mikroorganizmusok hordozójaként működhet. Az emberek a levegőn keresztül és az élelmiszer-fogyasztás révén vannak kitéve mikroműanyagoknak. A mikroműanyagok élelmiszerláncban való jelenlétével kapcsolatos növekvő tudatosság aláásható a fogyasztói bizalmat, és gazdasági következményekkel járhat. Negatív gazdasági hatások merülhetnek fel a kibocsátás által érintett területeken olyan tevékenységek tekintetében, mint a kereskedelmi halászat és a mezőgazdaság, valamint a szabadidős tevékenységek és a turizmus.

(2) Az „*Environmental and health risks of microplastic pollution*” (A mikroműanyag-szennyezés környezeti és egészségügyi kockázatai) című, 2019. április 30-i véleményében a Bizottság tudományos főtanácsadóinak csoportja úgy ítélte meg, hogy „jelentős okok vannak az aggodalomra, és óvintézkedésekre van szükség”.

(3) Műanyag pelletnek minősül bármely olyan polimertartalmú öntőanyag, amely forrását tekintve elsődleges vagy másodlagos, vagy mindkettő, függetlenül attól, hogy biomasszából származik-e vagy idővel biológiai lebomlásra szánt-e. A műanyag pelletet elsősorban műanyag termékek öntés útján történő gyártási műveleteiben való felhasználásra szánják, amely magában foglalja a szigorú értelemben vett öntést, az extrudálást, a habosítást, a fóliaképzést, a préselést vagy a fröccsöntést. A műanyag pellet emellett felhasználható a nem műanyag termékek gyártási műveletei során is, amennyiben az ilyen pelletet vegyi úton mátrixba – például könnyűbetonba – ágyazzák, vagy a termék – például aszfalt – fizikailag tartalmazza azt. A műanyag pellet vegyi adalékanyagokat tartalmazhat, és többféle alakot és formát ölthet, úgymint műanyag-granulátumok, -szemcsék, -pelyhek, gyanták, hengerek, gyöngyök, por, mikropor, mikrogömbök és agglomerátumok. A műanyag pellet méretét tekintve jellemzően 2–5 milliméter átmérőjű, de kis részük ennél kisebb vagy nagyobb is lehet.

([1]) HL C, C/2024/2487, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2487/oj.
([2]) HL C, C/2024/3675, 2024.6.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3675/oj.
([3]) Az Európai Parlament 2024. április 23-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2025. szeptember 22-i álláspontja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament 2025. október 23-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

(4) A műanyagpellet-por a műanyag pellet kezelésének, őrlésének vagy feldolgozásának ipari maradéka, amelyet nem használnak a műanyag termékek gyártási műveleteiben, és ezért nem tartozik a műanyag pellet e rendeletben szereplő fogalommeghatározásának hatálya alá. Az ilyen por képződése nehezen kerülhető el, de az minimalizálható. Munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági intézkedésként az ilyen port szűrőkkel vagy felfogó eszközökkel kell eltávolítani.

(5) A környezetbe jutó műanyag pellet az Unióban a környezetbe nem szándékosan bekerülő mikroműanyagok harmadik legnagyobb forrását jelenti, amely a műanyag pellet ellátási láncának valamennyi szakaszában – ideértve a gyártást, azon belül az újrafeldolgozást, a mesterkeverék használatát, a kompaundálást, az átalakítást, a feldolgozást, a forgalmazást, a – többek között tengeri úton történő – szállítást, valamint az egyéb logisztikai műveleteket, a tárolást, a csomagolást és a műanyag pellet tárolására szolgáló tárolóedények és tartályok tisztítását – a rossz kezelési gyakorlatok révén keletkezik. Következésképpen alapvető fontosságú egy ellátási láncon alapuló megközelítést alkalmazni annak biztosítása érdekében, hogy a műanyag pellet kezelésével foglalkozó valamennyi gazdasági szereplő elkötelezett legyen a környezetbe jutás megelőzése iránt. 2015 óta az európai műanyaggyártó ipar önkéntes vállalásként fokozatosan elfogadta a nemzetközi Operation Clean Sweep® (OCS) programot. Az említett program keretében minden egyes műanyagpellet-gyártó vagy -kezelő vállalkozás elismeri a műanyag pellet környezetbe jutása teljes felszámolásának fontosságát, és elkötelezi magát a legjobb gyakorlatok elfogadása mellett. Bár az OCS aláírói általában véve jól ismerik az ilyen gyakorlatokat, mindeddig nem hajtották végre azokat átfogóan. Az OCS-program műanyagipar által való alkalmazása továbbra is kevéssé elterjedt.

(6) A mikroműanyag-szennyezésnek a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatásai a világ legtöbb táján aggodalmat keltettek. Néhány tagállam célzott intézkedéseket fogadott el vagy javasolt. A nemzeti korlátozások sokfélesége azonban potenciálisan akadályozhatja a belső piac működését.

(7) A műanyagszennyezés elleni küzdelem érdekében a Bizottság a 2018 január 16-i, „A műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepével kapcsolatos európai stratégia” című közleményében elismerte a mikroműanyagok jelentette kockázatokat, és innovatív megoldások kidolgozására szólított fel a mikroműanyagok különböző forrásaira irányulóan. Ezen elkötelezettségét a Bizottság megújította az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményében, a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervről szóló, 2020. március 11-i közleményében, valamint a szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervről szóló, 2021. május 12-i közleményében. A szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv 2030-as célkitűzései között szerepel a környezetbe jutó mikroműanyagok mennyiségének 30 %-kal történő csökkentése.

(8) Az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) a termékekhez szándékosan hozzáadott mikroműanyagok forgalomba hozatalára vonatkozó korlátozás bevezetése révén kezeli a mikroműanyag-szennyezést, mivel a szintetikus polimer mikrorészecskék önmagukban történő alkalmazása, vagy azoknak a termékekhez való szándékos hozzáadása jelentős mikroműanyag-szennyezést okoz, és az ilyen szennyezés elfogadhatatlan környezeti kockázatot jelent.

(9) Az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény (OSPAR-egyezmény) szerződő felei 2021 júniusában elfogadták a műanyag pellet tengeri környezetbe jutásának csökkentéséről szóló 2021/06. sz. OSPAR-ajánlást (a továbbiakban: a 2021/06. sz. OSPAR-ajánlás) azzal a céllal, hogy csökkentsék a tengeri hulladék mennyiségét azáltal, hogy előmozdítják a pellet környezetbe jutásának megelőzésére vonatkozó hatékony és következetes szabványok és tanúsítási rendszerek időben történő kidolgozását és végrehajtását a teljes műanyag-ellátási láncra vonatkozóan. A műanyag pellet tengeri szállításával kapcsolatos kockázatok minimalizálását célzó intézkedéseket vizsgál jelenleg a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO), amely kiadta a műanyag pellet teherszállító konténerekben történő tengeri szállítására vonatkozó ajánlásokról szóló, nem kötelező erejű MEPC.1/Circ.909 körlevelet (a továbbiakban: MEPC.1/Circ.909 körlevél). Ezzel összefüggésben az Uniónak és tagállamainak szorosan figyelemmel kell kísérniük az IMO-n belüli jövőbeli fejleményeket, és vezető szerepet kell játszaniuk a magas szintű környezetvédelem e téren történő biztosításában, így például a védelem magas szintjének előírásával.

(10) A műanyagszennyezésről szóló, jogilag kötelező erejű nemzetközi eszközzel foglalkozó kormányközi tárgyalóbizottság (INC-2) második ülését megelőzően az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) Környezetvédelmi Programjához benyújtott uniós beadványban az Unió és tagállamai hangsúlyozták, hogy a jövőbeli eszköznek intézkedéseket kell tartalmaznia a mikroműanyagok nem szándékos kibocsátásának csökkentésére.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

(11) Bár léteznek a hulladék, a szennyezés, a tengeri hulladék és a vegyianyag-kibocsátás megelőzésére vonatkozóan uniós jogi aktusok, nincsenek olyan konkrét uniós szabályok, amelyek a teljes ellátási láncban megakadályoznák a mikroműanyag-szennyezés egyik forrásaként a műanyag pellet környezetbe jutását. A 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([5]) megállapítja a hulladékgazdálkodás alapvető elveit, és általános kötelezettségeket ír elő a tagállamok számára a hulladékképződés megelőzését célzó intézkedések meghozatalára vonatkozóan. Ezeket az általános kötelezettségeket ki kell egészíteni a műanyag pellet gondos kezelésére vonatkozó konkrét szempontokkal és követelményekkel, elkerülendő, hogy azok hulladékká váljanak.

(12) Noha a polimer anyagok ipari léptékű előállítása a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([6]) hatálya alá tartozik, az említett irányelv nem terjed ki az olyan egyéb tevékenységekre, mint a műanyag pellet átalakítása, szállítása vagy tárolása, amelyeket általában kis- és középvállalkozások végeznek. Ezenkívül a 96/61/EK tanácsi irányelv ([7]) alapján létrehozott, a polimerek gyártása számára elérhető legjobb technikákról szóló, 2007. augusztusi referenciadokumentum nem foglalkozik a műanyag pellet környezetbe jutásának konkrét problémájával.

(13) A 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([8]) foglalkozik a mikrohulladék – többek között a mikroműanyagok – part menti és tengeri környezetre gyakorolt hatásainak nyomon követésével és értékelésével. A tengeri hulladék nyomon követésére vonatkozó első iránymutatás aktualizálását a módszertanok harmonizálása céljából – többek között a műanyag pellet part menti jelenlétének és eloszlásának nyomon követése tekintetében – kidolgozták. A 2008/56/EK irányelv azonban nem tartalmaz konkrét követelményeket a műanyag pellet környezetbe jutásának a forrásnál történő megelőzésére vagy csökkentésére vonatkozóan.

(14) Az 1907/2006/EK rendelet XVII. mellékletét módosító (EU) 2023/2055 bizottsági rendelet ([9]) foglalkozik az ipari létesítményekben használt szintetikus polimer mikrorészecskék, azaz a műanyag pellet környezetbe jutásával mint elkerülhető kibocsátással, és éves jelentéstételi követelményt vezet be a környezetbe kerülő mikroműanyagok becsült mennyiségére vonatkozóan. Noha nem kapcsolódik hozzá a környezetbe jutás becslésére szolgáló módszertan, az említett követelmény célja, hogy gyarapítsa a műanyag pellet környezetbe jutására vonatkozó információkat, és javítsa az e mikroműanyagokból eredő kockázatok jövőbeli felmérése céljából gyűjtött információk minőségét.

(15) Annak biztosítása érdekében, hogy a műanyag pelletet az ellátási láncának minden szakaszában biztonságosan és felelősségteljesen kezeljék, és így meg lehessen előzni a környezetbe jutást és megvalósuljon a műanyag pellet környezetbe jutása teljes felszámolásával kapcsolatos célkitűzés, szükséges követelményeket megállapítani a műanyag pellet kezelésére vonatkozóan az ellátási lánc egészében, nevezetesen a gyártásban – ideértve az újrafeldolgozásból származó kibocsátást, a mesterkeverék használatát, a kompaundálást és az átalakítást –, a feldolgozásban, a forgalmazásban, a szállításban, a tárolásban, a csomagolásban, valamint a tartályoknak és tárolóedényeknek a tisztítóállomásokon történő tisztítását illetően. Ezt a rendeletet a teljes ellátási lánc mentén minden olyan szervezetre alkalmazni kell, amely műanyag pelletet kezel, függetlenül annak végfelhasználásától.

(16) A kezelési követelményeknek figyelembe kell venniük a nemzetközileg ajánlott helyes kezelési gyakorlatokat, valamint a műanyag pellet kezelésére vonatkozó, az ágazat által az Unióban meghatározott meglévő követelményeket. E tekintetben fontos, hogy az Unió és tagállamai folytassák az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy az MEPC.1/Circ.909 körlevélben foglalt ajánlásokat nemzetközi szinten kötelezővé tegyék. Ezen túlmenően az Unió előmozdíthatja a nemzetközi szintű eszmecserét a fuvarozók azon kötelezettségéről, hogy bejelentsék az illetékes hatóságoknak, ha a székhelyük szerinti országtól eltérő országban műanyag pelletet szállítanak.

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari és az állattartással összefüggő kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

([7]) A Tanács 96/61/EK irányelve (1996. szeptember 24.) a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről (HL L 257., 1996.10.10., 26. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/61/oj).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/56/EK irányelve (2008. június 17.) a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) (HL L 164., 2008.6.25., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([9]) A Bizottság (EU) 2023/2055 rendelete (2023. szeptember 25.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a szintetikus polimer mikrorészecskék tekintetében történő módosításáról (HL L 238., 2023.9.27., 67. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj).

(17) Tekintettel a környezetbe jutó műanyag pellet ártalmas jellegére, valamint figyelembe véve a gazdasági szereplők és a fuvarozók e rendeletben meghatározottak szerinti, arra vonatkozó általános kötelezettségét, hogy elkerüljék a műanyag pellet környezetbe jutását, helyénvaló piktogram és figyelmeztetés formájában egyedi tájékoztatási követelményeket megállapítani. A gazdasági szereplők és a fuvarozók terhének csökkentése érdekében lehetővé kell tenni az ilyen követelmények oly módon történő végrehajtását, hogy figyelembe veszik az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete szerinti, már meglévő kötelezettségeket. Az említett melléklet 78. tételének 7. és 10. pontja tájékoztatási követelményeket határoz meg a szintetikus polimer mikrorészecskék beszállítói számára. E rendelet alkalmazásában úgy tekintendő, hogy a szintetikus polimer mikrorészecskék beszállítója minden olyan gyártó, importőr, továbbfelhasználó vagy forgalmazó, amely szintetikus polimer mikrorészecskéknek minősülő műanyag pelletet hoz forgalomba. Az említett beszállítóknak a releváns információkat a címkén, a csomagoláson, a használati utasításban vagy a biztonsági adatlapon kell feltüntetniük. Lehetővé kell tenni számukra, hogy az említett releváns információkat az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete 78. tételének 10. pontjában meghatározott információk megadásakor közöljék. Mivel az említett releváns információk közlésének különböző lehetséges módjai eltérő hatékonysággal járulhatnak hozzá a környezetbe jutás elkerülésére vonatkozó általános kötelezettség teljesítéséhez, helyénvaló, hogy a Bizottság e rendelet felülvizsgálata keretében értékelje azok relatív hatékonyságát.

(18) Amennyiben a műanyag pellet a tengeri környezetbe jut és ott szétszóródik, károsíthatja az élő erőforrásokat és a tengeri élővilágot, és zavarhatja a tenger más jogszerű használatát, így például a halászatot és az akvakultúrát. Mivel a madarak a műanyag pelletet halikrának nézik, az mintegy 70 %-át teszi ki a tengeri madarak által elfogyasztott műanyagnak annak ellenére, hogy a felszíni vizekből származó műanyagdaraboknak csupán 0,05 %-a műanyag pellet. A világ hozzávetőleg 250 tengeri madárfaja közül 63-nak a gyomrában találtak ilyen kisméretű műanyagdarabokat. Ezenkívül a súlyát tekintve a műanyag pellet a becslések szerint a tengeri mikroműanyag-szennyezés második legnagyobb közvetlen forrása. A becslések szerint évente több milliárd darab műanyag pellet kerül az óceánba. Ennek előidézője az a pelletmennyiség, amely a szárazföldön és a tengeren, az ellátási lánc valamennyi szakaszában – különösen a műanyag pellet szállítása során – kisebb vagy nagyobb tételben a környezetbe jut, illetve kiszóródik. A műanyag pellet ezenfelül kimosódhat a strandokra és a tengerpartokra, ami kedvezőtlen hatást gyakorolhat a turizmusra és a part menti tevékenységekre. A tengerjáró hajókat érintő számos esemény következtében több tonna műanyag pellet jutott a tengeri környezetbe, ez pedig katasztrofális következményekkel járt a környezetre és a helyi közösségekre nézve. Erre példa a Toconao teherhajó 2023-ban, Spanyolország északi partjainál bekövetkezett balesete, amelyben hat szállítókonténer került a tengerbe, melyek egyikében ezer darab, egyenként 25 kg műanyag pelletet tartalmazó zsák volt. Ennek következtében Galícia tengerpartjára több millió darab műanyag pellet mosódott ki.

(19) Annak érdekében, hogy ezt a problémát a tengeri szállítás területén kezelje, az IMO Tengerikörnyezet-védelmi Bizottsága 2024-ben jóváhagyta a MEPC.1/Circ.909 körlevelet. Mivel azonban ezek az ajánlások jogilag nem kötelező erejűek, az Uniónak – a környezet minőségének megőrzésére, védelmére és javítására, valamint a világméretű környezeti problémák leküzdésére irányuló intézkedések nemzetközi szintű ösztönzésére vonatkozó, a Szerződések szerinti kötelezettségével összhangban – e rendelet révén kötelező erejű szabályokat kell bevezetnie, hogy a szóban forgó területen világszerte úttörő szerepet vállaljon a környezet magasabb szintű védelmének biztosításában. A fuvaroztatóknak biztosítaniuk kell, hogy a műanyag pelletet jó minőségű csomagolásba tegyék, hogy a tengerjáró hajó üzemeltetője, ügynöke és parancsnoka időben kézhez kapja a szállítási információkat, és hogy a különleges rakományelhelyezési kérelmet megfelelően kitöltsék. A tengerjáró hajók üzemeltetőinek, ügynökeinek és parancsnokainak – a fuvaroztatóktól kapott szállítási információk alapján – biztosítaniuk kell, hogy a műanyag pelletet tartalmazó szállítókonténereket megfelelően tárolják és rögzítsék annak érdekében, hogy a tengeri környezetet fenyegető veszélyek a lehető legkisebbre csökkenjenek anélkül, hogy veszélyeztetnék a tengerjáró hajó és a fedélzeten tartózkodó személyek biztonságát. Konkrétabban a műanyag pelletet tartalmazó szállítókonténereket – amennyiben ez észszerűen megvalósítható – a fedélzet alatt, vagy pedig a kitett fedélzetek védett területein belül kell tárolni. Ezek a követelmények kiegészítik az IMO-nak és az Uniónak a tengeri közlekedés biztonságára és a hajókról történő szennyezés megelőzésére vonatkozó általános jogi kereteit, különösen a 2002/59/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet ([10]), amely a nemzetközi jogi szabályokat figyelembe vevő, a tengereken előforduló balesetek és szennyezések megelőzésére szolgáló rendszert hozott létre.

(20) A gazdasági szereplőknek, az uniós fuvarozóknak és a nem uniós fuvarozóknak a műanyag pellet kezelésére vonatkozó követelményekkel kapcsolatos intézkedéseket egy prioritási sorrend szerint kell végrehajtaniuk annak érdekében, hogy elsődleges prioritásként megelőzzék a műanyag pellet környezetbe történő kibocsátását. Ezért első lépésként meg kell előzni a műanyag pellet elsődleges tárolóhelyről történő kiszóródását a rutinszerű kezelés során, ezáltal a lehető legkisebbre csökkentve a kiszóródás kockázatát, többek között a szükségtelen kezelés – például az átadási pontok csökkentése révén történő – kerülésével és jó minőségű csomagolás használatával, melyet a kiszóródott műanyag pellet elszigetelése követ annak biztosítása érdekében, hogy az ne jusson a környezetbe, végső lépésként pedig az esetleges kiszóródást vagy környezetbe jutást követően azt fel kell takarítani. Az elszigetelési és feltakarítási beavatkozásokat oly módon kell elvégezni, hogy a lehető legkisebb legyen a környezeti kár, különösen az érzékeny élőhelyeken.

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/59/EK irányelve (2002. június 27.) a közösségi hajóforgalomra vonatkozó megfigyelő és információs rendszer létrehozásáról és a 93/75/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 208., 2002.8.5., 10. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/59/oj).

(21) Bár e rendelet célja az, hogy megelőzze a műanyag pellet valamennyi gazdasági szereplő, uniós fuvarozó és nem uniós fuvarozó révén történő környezetbe jutását, a mikro-, kis- és középvállalkozásokra vonatkozó kötelezettségeket ki kell igazítani a rájuk nehezedő terhek csökkentése érdekében. Másfelől a tagállamokat nem szabad megakadályozni abban, hogy szigorúbb védelmi intézkedéseket vezessenek be vagy tartsanak fenn. Az ilyen intézkedéseknek – többek között azoknak, amelyek az 5 tonnánál több műanyag pelletet kezelő gazdasági szereplőkre irányulnak – összeegyeztethetőnek kell lenniük a Szerződésekkel.

(22) Az egyes tagállamokban kezelt és szállított műanyag pellet nyomon követhetőségének biztosítása, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az illetékes hatóságok hatékonyan végezhessék el a megfelelőség ellenőrzését, a műanyag pelletet kezelő létesítményeket és az azt szállító fuvarozókat szükséges nyilvántartásba venni.

(23) A műanyag pellet környezetbe jutásának megelőzése érdekében a gazdasági szereplőknek készíteniük kell, végre kell hajtaniuk és folyamatosan naprakészen kell tartaniuk egy – kockázatértékelést is magában foglaló – kockázatkezelési tervet, amely azonosítja a kiszóródási és a környezetbe jutási potenciált, és dokumentálja különösen a műanyag pellet környezetbe jutásának megelőzésére, elszigetelésére és feltakarítására szolgáló, meglévő konkrét berendezéseket és eljárásokat. A kockázatkezelési tervben mérlegelni kell továbbá az azonosított kockázatok kezelésére szolgáló további berendezések és eljárások költségeit és hasznát, figyelembe véve a létesítmény jellegét és méretét, valamint a műveleteinek nagyságrendjét. Amennyiben a műanyag pellethez adalékanyagokat adtak, a gazdasági szereplőknek figyelembe kell venniük az érintett műanyag pellet veszélyességi tulajdonságait, és amennyiben az ilyen adalékanyagok a műanyag pellet környezetbe jutása esetén valószínűleg fokozzák az emberi egészségkárosodást vagy a környezeti kárt, a gazdasági szereplőknek fontolóra kell venniük, hogy ezt az információt belefoglalják a kockázatkezelési tervbe.

(24) Annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok ellenőrizhessék a kockázatkezelési terv követelményeinek való megfelelést, a gazdasági szereplőknek be kell nyújtaniuk az illetékes hatósághoz az általuk elkészített kockázatkezelési tervet, valamint egy önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatot, vagy adott esetben egy tanúsítványt.

(25) A gazdasági szereplők számára lehetővé kell tenni, hogy kockázatalapú megközelítést alkalmazva meghatározzák a telepítendő konkrét berendezést vagy a végrehajtandó eljárásokat. Mindazonáltal az illetékes hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy a megfelelőség ellenőrzésekor előírhassák a gazdasági szereplők számára a kockázatkezelési terv módosítását – többek között az e rendeletben felsorolt intézkedések valamelyikének adott határidőn belül történő meghozatalával –, biztosítandó az e rendeletben foglalt követelmények megfelelő végrehajtását.

(26) Az egyes létesítmények esetében kialakított kockázatkezelési terv megfelelőségének értékelése érdekében a gazdasági szereplőknek nyilvántartást kell vezetniük a környezetbe jutott műanyag pellet éves becsült mennyiségéről, valamint a kezelt összmennyiségről. A gazdasági szereplők terheinek csökkentése érdekében lehetővé kell tenni, hogy az illetékes hatóságok és a tanúsítók az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete szerinti jelentéstételi követelmény keretében felhasználják a kibocsátott mennyiségek becsléseire vonatkozó információkat.

(27) Tevékenységük jellemzői miatt a fuvarozók nem kötelezhetők kockázatkezelési terv készítésére és végrehajtására. Ehelyett arra kell kötelezni őket, hogy tegyenek kézzelfogható intézkedéseket a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzése, elszigetelése és kezelése érdekében. Ezeket az intézkedéseket az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, elsősorban a szállítási folyamat során. Ezen intézkedések egy részét a be- és kirakodási műveletek során kell végrehajtani, amelyek a kiszóródás és a környezetbe jutás szempontjából kritikus pontok. E műveletek elvégzése jellemzően mind a gazdasági szereplők, mind a fuvarozók felelőssége mellett történik, míg a szállítási utazásért a fuvarozók az egyetlen felelős fél.

(28) A nem uniós fuvarozóknak meghatalmazott képviselőt kell kijelölniük, aki eljár a nem uniós fuvarozó nevében, és akihez bármely illetékes hatóság fordulhat. A meghatalmazott képviselőt az e rendelet szerinti konkrét kötelezettségek tekintetében kifejezetten a nem uniós fuvarozó írásbeli megbízásával kell kijelölni. Az ilyen képviselő kijelölése nem érinti a nem uniós fuvarozóra e rendelet értelmében háruló felelősséget vagy kötelezettséget. A meghatalmazott képviselővel szemben – a megbízatása vonatkozásában – végrehajtási eljárást kell indítani a nem uniós fuvarozó meg nem felelése esetén.

(29) A műanyag pellet környezetbe jutásának megelőzéséhez, elszigeteléséhez és feltakarításához szükséges intézkedések sikeres végrehajtásához szükség van a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók alkalmazottainak teljes körű együttműködésére és elkötelezettségére. A gazdasági szereplőket, az uniós fuvarozókat és a nem uniós fuvarozókat kötelezni kell arra, hogy alkalmazottaik konkrét szerepköreinek és felelősségi köreinek megfelelően képezzék ki személyzetüket annak biztosítása érdekében, hogy ismerjék a berendezéseket és képesek legyenek telepíteni, használni és karbantartani azokat, valamint végre tudják hajtani az e rendeletben megállapított követelményeknek való megfelelés biztosításához szükséges eljárásokat, beleértve a műanyag pellet környezetbe jutása nyomon követésének és jelentésének módjait is. A gazdasági szereplőknek, az uniós fuvarozóknak és a nem uniós fuvarozóknak adott esetben korrekciós intézkedéseket kell elfogadniuk, ideértve szükség esetén a meglévő berendezések és eljárások fejlesztését is. Arra is kötelezni kell őket, hogy nyomon kövessék a környezetbe jutás éves becsült mennyiségét és arról nyilvántartást vezessenek a továbbra is fennálló ismeretbeli hiányosságok megszüntetésének elősegítése érdekében.

(30) A közép- és nagyvállalkozások a méretükből kifolyólag jellemzően összetettebb struktúrával rendelkeznek. Azokban az esetekben, amikor a közép- és nagyvállalkozások az éves 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pellet kezelését végző létesítményeket üzemeltetnek, elő kell írni a számukra, hogy minden létesítmény esetében hajtsanak végre további intézkedéseket, így például végezzenek éves belső értékelést, és fogadjanak el egy, konkrét képzési igényeket kielégítő képzési programot, valamint a képzési programra vonatkozó intézkedéseket. A belső értékelés olyan témákra terjedhetne ki, mint például a környezetbe jutás becsült mennyisége és okai, a környezetbe jutás jövőbeli elkerülése érdekében alkalmazott, a megelőzést, az elszigetelést és a feltakarítást szolgáló berendezések vagy eljárások, valamint azok hatékonysága, a személyzettel folytatott megbeszélések, a meglévő berendezések és eljárások ellenőrzése, valamint bármely releváns dokumentum felülvizsgálata.

(31) A mikrovállalkozások, valamint az olyan létesítményeket üzemeltető kis-, közép- és nagyvállalkozások számára, ahol az éves 1 500 tonnás határérték alatti mennyiségű műanyag pelletet kezelnek, önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatot kell előírni. Emellett elegendő időt kell biztosítani számukra a megfelelésük igazolására.

(32) Azok a vállalkozások, amelyek az éves 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pellet kezelését végző létesítményeket üzemeltetnek, a műanyag pellet környezetbe jutásának nagyobb kockázatáért lehetnek felelősek. Azoknak a közép- és nagyvállalkozásoknak, amelyek az éves 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pellet kezelését végző létesítményeket üzemeltetnek, az e rendeletben megállapított követelményeknek való megfelelést tanúsítók által kiállított tanúsítvány megszerzésével és megújításával kell igazolniuk. Az ellátási láncon alapuló megközelítéssel összhangban – az adminisztratív terhek korlátozása mellett – azoknak a kisvállalkozásoknak, amelyek az éves 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pellet kezelését végző létesítményeket üzemeltetnek, a megfelelést tanúsítók által kiállított, ötéves érvényességi idővel rendelkező tanúsítvány megszerzésével kell igazolniuk. A tanúsítási eljárás arra is szolgál, hogy segítse az éves 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pellet kezelését végző létesítményeket üzemeltető kisvállalkozásokat az e rendeletben megállapított követelményeknek való megfeleléshez szükséges intézkedések azonosításában. A tanúsítvány érvényességi idejének lejártát követően az ilyen kisvállalkozásoknak a megfelelést oly módon kell igazolniuk, hogy az utolsó bejelentéstől számítva ötévente bejelentik az illetékes hatóságnak a kockázatkezelési tervük aktualizált változatát, valamint az önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatot, kivéve, ha az ilyen kisvállalkozások időben úgy döntenek, hogy a megfelelést a továbbiakban is tanúsítók által kiállított tanúsítvány megújításával igazolják.

(33) A tanúsítók – különösen a tanácsadási szolgáltatók – nem végezhetnek olyan tevékenységet, amely veszélyeztetheti véleményalkotási függetlenségüket vagy feddhetetlenségüket azon tanúsítási tevékenységek kapcsán, amelyekre akkreditálták őket. Tanúsítók lehetnek akkreditált megfelelőségértékelő szervezetek, vagy az 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel [11] összhangban hitelesítés és érvényesítés elvégzésére engedéllyel rendelkező környezetvédelmi hitelesítők. Az információk egységességének biztosítása érdekében a tanúsítványnak meg kell felelnie egy egységes formátumnak.

(34) Annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok hatékonyabban ellenőrizhessék az e rendelet szerinti megfelelést, a tanúsítóknak be kell jelenteniük az illetékes hatóságok felé az értékelésük eredményét. A tanúsítványok nem befolyásolhatják a megfelelőség illetékes hatóságok általi értékelését.

(35) Az átláthatóság biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak bizonyos információkat nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük. Ez magában foglalja a következőkre vonatkozó bejelentést: az üzemeltetett létesítmények, a műanyag pellet Unión belüli szállításában való részvétel – beleértve a korábbiakban bejelentettekhez képest bekövetkező jelentős változtatásokat –, egy meghatalmazott képviselő kijelölése, a kockázatkezelési tervek, az önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatok, a tanúsítványok és az engedélyek; mindezt egy könnyen megtalálható, ingyenes és korlátozásoktól mentes honlapon keresztül kell hozzáférhetővé tenni. A biztonság és a titoktartás biztosítása érdekében azonban az illetékes hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy visszatartsanak bizonyos részleteket, ha azok közzététele veszélyeztetné az érintett létesítmények biztonságát, a helyi lakosság biztonságát vagy más közérdeket. A Bizottságnak emellett közzé kell tennie a nemzeti honlapoknak, illetve a nem uniós fuvarozók meghatalmazott képviselőinek a jegyzékét annak érdekében, hogy az üzleti titoktartás megőrzése mellett széles körű hozzáférést biztosítson ezekhez az információkhoz.

[11] Az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendelete (2009. november 25.) a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről és a 761/2001/EK rendelet, a 2001/681/EK és a 2006/193/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 342., 2009.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1221/oj).

(36) A közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) történő nyilvántartásba vételhez a gazdasági szereplőknek meg kell felelniük a környezetvédelmi jogszabályoknak, beleértve e rendeletet is. Következésképpen az EMAS-ban nyilvántartásba vett gazdasági szereplőket úgy kell tekinteni, hogy megfelelnek az e rendeletben megállapított követelményeknek, feltéve, hogy környezetvédelmi hitelesítő igazolta, hogy az e rendeletben megállapított követelményeket az említett gazdasági szereplők beépítették környezetközpontú irányítási rendszerükbe és azokat végrehajtották. Az ilyen gazdasági szereplőket ezért mentesíteni kell a tanúsítási kötelezettség, valamint az önbevalláson alapuló nyilatkozatok megújításakor és a kockázatkezelési terv aktualizálásakor az illetékes hatóságok felé történő bejelentési kötelezettség alól. Az EMAS-ban nyilvántartásba vett gazdasági szereplők tekintetében biztosított mentességen túlmenően, valamint az egyéb, nagymértékben integrált rendszerekre nehezedő terhek csökkentése érdekében biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az e rendelet szerinti megfelelés alól mentesüljenek azon gazdasági szereplők, akik minden egyes létesítmény esetében más környezetközpontú irányítási rendszert dolgoznak ki és alkalmaznak, amennyiben megfelelnek az e rendeletben megállapított bizonyos kritériumoknak.

(37) Az illetékes hatóságoknak – adott esetben a tanúsítási eljárás részeként benyújtott megállapítások vagy önbevalláson alapuló nyilatkozatok felhasználásával – ellenőrizniük kell a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók e rendeletben megállapított kötelezettségeknek való megfelelését. Az ilyen ellenőrzésnek – adott esetben – környezetvédelmi ellenőrzéseken vagy más ellenőrzési intézkedéseken kell alapulnia és kockázatalapú megközelítést kell követnie. Az ellenőrzéseket lehetőség szerint koordinálni kell a más uniós jogi aktusokban előírt ellenőrzésekkel. Az illetékes hatóságoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot e rendelet végrehajtásáról.

(38) A tagállamoknak képesnek kell lenniük az e rendeletnek való megfelelés biztosítására olyan engedélyek révén, amelyek a létesítmények rendszeres ellenőrzésének rendszerén alapulnak, hogy megvizsgálják a releváns környezeti hatások teljes skáláját, beleértve a kiszóródást és a környezetbe jutást is. Az olyan tagállamokban található létesítmények esetében, amelyek úgy döntenek, hogy a megfelelést ilyen engedélyezési rendszer és rendszeres ellenőrzések révén kell érvényesíteni és ellenőrizni, a gazdasági szereplőknek mentesülniük kell a tanúsítvány megszerzésének vagy az önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozat benyújtásának a kötelezettsége alól azon létesítmények esetében, amelyekre vonatkozóan rendelkeznek az e rendeletnek való megfeleléshez szükséges feltételeket előíró engedéllyel. Azon létesítmények esetében, amelyeknél az ilyen mentesség alkalmazandó, a gazdasági szereplőknek be kell jelenteniük a releváns illetékes hatóság felé a kockázatkezelési tervet és annak rendszeres aktualizálását. Amennyiben a megfelelést engedélyek útján biztosítják, a tagállamoknak meg kell tenniük a meglévő engedélyek feltételeinek felülvizsgálatához és új engedélyek kiállításához szükséges lépéseket annak érdekében, hogy az e rendeletnek való megfelelés kellő időben biztosított legyen.

(39) A 2008/98/EK irányelv úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak elő kell írniuk az újrafeldolgozók számára olyan engedély megszerzését, amelynek feltételei biztosítják, hogy a műanyag pellet előállítása az emberi egészség veszélyeztetése vagy a környezet károsítása nélkül történjen, elkerülve különösen a vizet, a levegőt, a talajt, a növényeket vagy az állatokat fenyegető kockázatokat.

(40) A környezetbe jutás hatásainak minimalizálása érdekében a gazdasági szereplőknek, az uniós fuvarozóknak és a nem uniós fuvarozóknak meg kell hozniuk az e rendeletnek való megfelelés helyreállításához szükséges korrekciós intézkedéseket. A szükséges korrekciós intézkedéseknek arányosnak kell lenniük a feltárt jogsértéssel és annak a környezetre várhatóan gyakorolt káros hatásaival. Amennyiben az illetékes hatóságok e rendelet megsértését észlelik, erről értesíteniük kell a gazdasági szereplőt, az uniós fuvarozót vagy a nem uniós fuvarozót, és elő kell írniuk, hogy az hozzon korrekciós intézkedéseket a megfelelés helyreállítása érdekében.

(41) Az illetékes hatóságoknak rendelkezniük kell minimális ellenőrzési és végrehajtási hatáskörökkel az e rendeletnek való megfelelés biztosítása és az egymással való gyorsabb és hatékonyabb együttműködés céljából, valamint annak érdekében, hogy e rendelet megsértésétől elrettentsék a gazdasági szereplőket, az uniós fuvarozókat és a nem uniós fuvarozókat, a meghatalmazott képviselőket, a fuvaroztatókat, továbbá adott esetben a műanyag pelletet szállító tengerjáró hajók üzemeltetőit, ügynökeit és parancsnokait. E hatásköröknek elégségesnek kell lenniük a végrehajtási kihívások kezeléséhez, valamint annak megakadályozásához, hogy a jogszabályokat be nem tartó gazdasági szereplők kihasználják a végrehajtási rendszerben meglévő hézagokat azáltal, hogy olyan tagállamokba helyezik át székhelyüket, amelyek illetékes hatóságai nincsenek felkészülve arra, hogy a jogellenes gyakorlatokat kezeljék. Az illetékes hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy az esethez kapcsolódó valamennyi tényt és körülményt bizonyítékként felhasználják az ellenőrzésük céljaira.

(42) A mikro-, kis- és középvállalkozások a műanyag pellet ellátási láncának jelentős részét teszik ki. Az e rendeletben megállapított vonatkozó kötelezettségek teljesítése során az említett vállalkozások sajátos végrehajtási kihívásokkal és arányaiban magasabb költségekkel szembesülhetnek. A Bizottságnak fel kell hívnia a gazdasági szereplők és a fuvarozók figyelmét a műanyag pellet környezetbe jutása megelőzésének szükségességére. Emellett a Bizottságnak valamennyi releváns érdekelt féllel konzultálva képzési anyagokat kell kidolgoznia – amelyek többféle formát is ölthetnek, ideértve az útmutatókat és a tanfolyamokat –, hogy segítse a gazdasági szereplőket és a fuvarozókat kötelezettségeik teljesítésében, különös tekintettel a kockázatértékelés követelményeire. E tekintetben figyelembe kell venni a 2021/06. sz. OSPAR-ajánlást. A tagállamoknak hozzáférést kell biztosítaniuk – különösen a mikro- és a kisvállalkozások számára – a kötelezettségeknek és a kockázatértékelési követelményeknek való megfeleléssel kapcsolatos információkhoz és segítségnyújtáshoz. A tagállamok által biztosított segítségnyújtás magában foglalhatja a műanyag pelletet kezelő személyzet minden tagjának nyújtott technikai támogatást és speciális képzést. Magában foglalhatja továbbá a pénzügyi támogatást – többek között a kisvállalkozások tanúsításának céljára – és a forráshoz jutást. A tagállamok intézkedéseit az alkalmazandó állami támogatási szabályok tiszteletben tartásával kell meghozni.

(43) A műanyag pellet környezetbe jutásának megbecslésére szolgáló közös alap elérése érdekében egy, az 1025/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([12]) összhangban elfogadott harmonizált szabványban szabványosított módszertant szükséges meghatározni. Az 1025/2012/EU rendelet meghatározza azt az eljárást, amelyet az említett rendelet követelményeit nem teljes mértékben teljesítő harmonizált szabványokkal szemben emelt kifogások esetén kell alkalmazni.

(44) Az e rendeletben kitűzött célok elérésének és e rendelet követelményei hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében a tagállamoknak ki kell jelölniük az e rendelet alkalmazásáért és végrehajtásáért felelős illetékes hatóságaikat. Azokban az esetekben, amikor a területükön egynél több kijelölt illetékes hatóság van, a tagállamoknak biztosítaniuk kell az összes kijelölt illetékes hatóság közötti szoros együttműködést annak biztosítása érdekében, hogy az említett hatóságok hatékonyan teljesítsék feladataikat.

(45) A megfelelés biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak meg kell tenniük a szükséges lépéseket is, beleértve a releváns információkon – így például harmadik felek által benyújtott megindokolt panaszokon – alapuló ellenőrzéseket és meghallgatásokat. A panaszt benyújtó harmadik feleknek képesnek kell lenniük a kellő érdekeltségük bizonyítására, vagy valamely jogsérelemre kell hivatkozniuk.

(46) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az illetékes hatóságaik által e rendelet alapján hozott intézkedések az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 47. cikkével összhangban hatékony bírósági jogorvoslat tárgyát képezzék. Az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatával összhangban a tagállamok bíróságainak kell biztosítaniuk a személyek uniós jog szerinti jogainak bírói védelmét. Továbbá az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 19. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek. E tekintetben a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nyilvánosság – és azon belül az e rendelet hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek – számára biztosított legyen az igazságszolgáltatáshoz való jog, összhangban azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket a tagállamok az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága (ENSZ-EGB) környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezményének ([13]) (Aarhusi Egyezmény) részes feleiként vállaltak.

(47) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozóan, és biztosítaniuk kell az említett szabályok végrehajtását. A tagállamok közigazgatási és büntetőjogi szankciókra vonatkozó szabályokat is megállapíthatnak. A büntetőjogi és közigazgatási szankciók kiszabása semmilyen esetben sem vezethet a kétszeres eljárás alá vonás és a kétszeres büntetés – az Európai Unió Bíróságának értelmezése szerinti – tilalmának (*ne bis in idem* elv) megsértéséhez. A jogi személyek által elkövetett legsúlyosabb jogsértések esetében, mint például a jellegüknél, mértéküknél és ismétlődésüknél fogva nagy súlyú jogsértések, vagy az emberi egészségre vagy a környezetre jelentős kockázatokat jelentő jogsértések, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy nemzeti szankciórendszerük olyan közigazgatási pénzbírságokról rendelkezzen, amelyek maximális összege az említett jogi személy által a közigazgatási pénzbírság kiszabásának évét megelőző pénzügyi évben elért uniós éves árbevétel legalább 3 %-a. Az ilyen jogsértések esetében – a 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([14]) szerinti tagállami kötelezettségek sérelme nélkül – a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy emellett – vagy ehelyett – büntetőjogi szankciókat szabhassanak ki, feltéve, hogy azok hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek.

(48) A tagállamoknak adott esetben támogatniuk kell az olyan projektek finanszírozását, amelyek célja: a műanyag pellettel szennyezett területek megtisztítása környezeti szempontból fenntartható gyakorlatok alkalmazásával; a környezetbe jutást okozó eseményekre és balesetekre, valamint az azokra való reagálással kapcsolatos információk gyűjtése, kezelése és szolgáltatása; az ismeretek gyarapítása a műanyag pellet környezetbe jutásának az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatban; valamint a szemléletformáló programok előmozdítása, különös tekintettel a leginkább érintett területekre, például az ipari övezetekre és a kikötőkre.

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács 1025/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az európai szabványosításról, a 89/686/EGK és a 93/15/EGK tanácsi irányelv, a 94/9/EK, a 94/25/EK, a 95/16/EK, a 97/23/EK, a 98/34/EK, a 2004/22/EK, a 2007/23/EK, a 2009/23/EK és a 2009/105/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 87/95/EGK tanácsi határozat és az 1673/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 316., 2012.11.14., 12. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

([13]) HL L 124., 2005.5.17., 4. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2005/370/oj.

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/99/EK irányelve (2008. november 19.) a környezet büntetőjog általi védelméről (HL L 328., 2008.12.6., 28. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/99/oj).

(49) Amennyiben e rendelet megsértése következtében emberi egészségben esett kár, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az érintett személyek az említett kár vonatkozásában kártérítést igényelhessenek és kaphassanak a releváns természetes vagy jogi személyektől. Az ilyen kártérítési szabályok hozzájárulnak a környezet minőségének megőrzésére, védelmére és javítására, valamint az emberi egészség védelmére vonatkozóan az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikkében meghatározott célkitűzések eléréséhez. Alátámasztják továbbá az élethez, a személyi sérthetetlenséghez, az egészségvédelemhez, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jogot, amelyeket a Charta 2., 3., 35., illetve 47. cikke rögzít. A 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([15]) ezen túlmenően magánszemélyeknek nem biztosít kártérítési jogot környezeti kárból vagy ilyen jellegű közvetlen kárveszélyből következően.

(50) Ezért helyénvaló, hogy e rendelet szabályozza a személyeknek okozott károk megtérítéséhez való jogot, és biztosítsa, hogy a személyek megvédhessék jogaikat az e rendelet megsértéséből fakadó egészségkárosodás esetén, és ezáltal e rendelet végrehajtása hatékonyabb módon történjen. A kártérítési igényekre vonatkozó eljárásokat úgy kell kialakítani és alkalmazni, hogy azok ne tegyék lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a kár megtérítéséhez való jog gyakorlását.

(51) Az e rendelet által a tagállamok eljárási autonómiájára gyakorolt hatásnak arra a mértékre kell korlátozódnia, amely szükséges az emberi egészség biztonságos környezet révén történő védelmére irányuló célkitűzés biztosításához, és az nem érintheti az e rendelet megsértése esetén a kártérítés igényléséhez való jogot megállapító egyéb nemzeti eljárási szabályokat. Az ilyen nemzeti szabályok azonban nem akadályozhatják az e rendeletben előírt kártérítési mechanizmus hatékony működését.

(52) Annak érdekében, hogy a személyek megvédhessék jogaikat az e rendelet megsértéséből fakadó egészségkárosodás esetén, és ezáltal e rendelet végrehajtása hatékonyabb legyen, az emberi egészség, a környezet vagy a fogyasztók védelmét előmozdító és a nemzeti jog szerinti valamennyi követelményt teljesítő nem kormányzati szervezeteket mint az érintett nyilvánosság tagjait fel kell hatalmazni arra, hogy a tagállamok döntésének megfelelően bármely sértett nevében vagy érdekében részt vegyenek az eljárásokban, a bíróságok előtti képviseletre és védelemre vonatkozó nemzeti eljárási szabályok sérelme nélkül. A tagállamok általában eljárási autonómiával rendelkeznek az uniós jog megsértésével szembeni hatékony jogorvoslat biztosítását illetően, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elveinek tiszteletben tartása mellett. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy bár nagy mennyiségű epidemiológiai bizonyíték áll rendelkezésre a szennyezés lakosságra gyakorolt negatív egészségügyi hatásaira vonatkozóan, nem könnyű közvetlen kapcsolatot teremteni a műanyag pellet valamely konkrét környezetbe jutása és az emberi egészségre vagy a környezetre gyakorolt konkrét hatások között, továbbá az ilyen hatások általában nem azonnaliak.

(53) A műszaki fejlődés és a tudományos fejlemények figyelembevétele érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el e rendelet mellékleteinek módosításai tekintetében. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban ([16]) megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

(54) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni az e rendelet végrehajtásával kapcsolatos információk jelentése tekintetében. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([17]) megfelelően kell gyakorolni.

(55) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók, a nem uniós fuvarozók, a fuvaroztatók, valamint a tengerjáró hajók üzemeltetői, ügynökei és parancsnokai számára elegendő idő álljon rendelkezésre az e rendeletben megállapított követelményekhez való alkalmazkodáshoz, e rendelet alkalmazását el kell halasztani.

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/35/oj).

([16]) HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(56) Mivel e rendelet célját, nevezetesen a műanyag pellet környezetbe jutásának megelőzését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme vagy hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

(1) E rendelet megállapítja, hogy milyen kötelezettségek alkalmazandók a műanyag pellet kezelésére a környezetbe jutásnak a műanyag pellet ellátási láncának valamennyi szakaszában való megelőzése érdekében, a műanyag pellet környezetbe jutásának teljes felszámolása céljából.

(2) E rendelet a következő természetes és jogi személyekre alkalmazandó:

a) az Unióban az előző naptári évben az 5 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pelletet kezelő gazdasági szereplők;

b) a műanyag pelletet tartalmazó tárolóedények és tartályok tisztítására szolgáló uniós létesítményeket üzemeltető gazdasági szereplők;

c) az Unióban műanyag pelletet szállító uniós fuvarozók és nem uniós fuvarozók; és

d) műanyag pelletet szállítókonténerekben szállító, valamely tagállam kikötőjét elhagyó vagy ott kikötő tengerjáró hajók fuvaroztatói, valamint e hajók üzemeltetői, ügynökei és parancsnokai.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „műanyag pellet”: bármilyen alakú, formájú vagy méretű polimertartalmú anyag vagy anyagösszesség, amelyet a műanyag termékek gyártási műveletei során történő öntés céljából állítanak elő, függetlenül annak tényleges felhasználásától;

2. „kiszóródás”: műanyag pellet egyszeri vagy elhúzódó, nem szándékos kikerülése valamely létesítmény határain belül vagy a műanyag pelletet elsődleges tárolóhelyről szállító közúti járműveken, vasúti kocsikon vagy belvízi hajókon belül;

3. „környezetbe jutás”: a műanyag pelletnek az ellátási lánc bármely szakaszában történő egyszeri vagy elhúzódó, nem szándékos kikerülése a környezetbe, vagy a létesítmény határain belülről, vagy a műanyag pelletet szállító közúti járművekből, vasúti kocsikból, belvízi hajókból, illetve valamely tagállam kikötőjét elhagyó vagy ott kikötő tengerjáró hajókból;

4. „létesítmény”: minden olyan helyiség, szerkezet, helyszín, telephely vagy hely, amelyen belül egy vagy több, műanyag pellet kezelésével járó gazdasági tevékenységet végeznek;

5. „gazdasági szereplő”: olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egészében vagy részben üzemelteti vagy felügyeli a létesítményt, vagy – ahol ezt a nemzeti jog előírja – akire vagy amelyre a létesítmény műszaki üzemeltetése tekintetében meghatározó gazdasági befolyást ruháztak;

6. „uniós fuvarozó”: valamely tagállamban letelepedett bármely természetes vagy jogi személy, aki vagy amely gazdasági tevékenységének részeként közúti járművek, vasúti kocsik vagy belvízi hajók használatával műanyag pellet szállítását végzi;

7. „nem uniós fuvarozó”: valamely harmadik országban letelepedett bármely természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az Unióban folytatott gazdasági tevékenységének részeként közúti járművek, vasúti kocsik vagy belvízi hajók használatával műanyag pellet szállítását végzi;

8. „fuvaroztató”: bármely természetes vagy jogi személy, aki vagy amely által, akinek vagy amelynek a nevében vagy az érdekében egy áruszállítási szerződés került megkötésre egy természetes vagy jogi személlyel, aki vagy amely gazdasági tevékenységének részeként tengerjáró hajók használatával műanyag pelletet szállít;

9. „üzemeltető”: egy tengerjáró hajó tulajdonosa vagy kezelője;

10. „ügynök”: az üzemeltető nevében történő információszolgáltatásra megbízott vagy meghatalmazott bármely személy;

11. „mikro-, kis- vagy középvállalkozás”: a 2003/361/EK bizottsági ajánlás ([18]) melléklete értelmében vett mikro-, kis- vagy középvállalkozás;

12. „nagyvállalkozás”: olyan vállalkozás, amely nem mikro-, kis- vagy középvállalkozás;

13. „illetékes hatóság”: egy tagállam által az e rendelet szerinti kötelezettségeinek végrehajtására kijelölt hatóság vagy szerv;

14. „meghatalmazott képviselő”: az Unióban letelepedett olyan természetes vagy jogi személy, akit vagy amelyet egy nem uniós fuvarozó – a 4. cikk alapján – írásos megbízással kijelölt abból a célból, hogy a 3. cikk (2) és (3) bekezdésében, az 5. cikk (6) bekezdésének harmadik albekezdésében és a 15. cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettségekkel kapcsolatos konkrét feladatok tekintetében a nevében eljárjon;

15. „tanúsító”: a következő természetes vagy jogi személyek bármelyike:

    a) a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([19]) 2. cikkének 13. pontjában meghatározottak szerinti megfelelőségértékelő szervezet;

    b) olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az 1221/2009/EK rendelettel összhangban hitelesítés és érvényesítés elvégzésére vonatkozó engedélyt szerzett;

16. „megfelelőségértékelés”: annak igazolására szolgáló eljárás, hogy egy adott létesítmény megfelel-e e rendelet, valamint az e rendelet alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok alkalmazandó szabályainak;

17. „engedély”: a releváns illetékes hatóság által kiállított írásos felhatalmazás valamely létesítmény működtetésére.

3. cikk

Általános kötelezettségek

(1) A gazdasági szereplőknek, az uniós fuvarozóknak és a nem uniós fuvarozóknak biztosítaniuk kell a környezetbe jutás elkerülését. Amennyiben környezetbe jutás történik, a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók – a környezeti szempontból fenntartható gyakorlatokkal összhangban – kötelesek haladéktalanul intézkedni az említett környezetbe jutás elszigetelése és feltakarítása érdekében.

(2) A gazdasági szereplőknek be kell jelenteniük a tagállam illetékes hatóságai felé valamennyi olyan, az adott tagállamban lévő létesítményt, amelyet ők üzemeltetnek vagy irányítanak, vagy adott esetben amely tekintetében meghatározó gazdasági befolyást ruháztak rájuk annak műszaki üzemeltetése felett. Minden egyes bejelentett létesítmény tekintetében meg kell határozniuk, hogy az adott létesítmény által kezelt műanyag pellet mennyisége az éves 1 500 tonnás határértéknél alacsonyabb, azzal egyenlő, vagy annál magasabb. Mielőtt első alkalommal szállítanak műanyag pelletet az Unión belül, az uniós fuvarozók vagy adott esetben a 4. cikkben említett meghatalmazott képviselők a műanyag pellet Unión belüli szállításában való részvételüket, valamint az igénybe vett szállítási módot kötelesek bejelenteni azon tagállam illetékes hatóságai felé, amelyben az uniós fuvarozó, illetve a meghatalmazott képviselő letelepedett.

(3) A gazdasági szereplőknek, az uniós fuvarozóknak és a meghatalmazott képviselőknek be kell jelenteniük a (2) bekezdésben említett illetékes hatóságok felé a műanyag pellet kezelésével és szállításával kapcsolatos, az érintett létesítmények és tevékenységek tekintetében a (2) bekezdéssel összhangban korábban bejelentettekhez képest bekövetkezett bármely jelentős változást, beleértve a meglévő létesítmények bezárását, a szállítási tevékenységek megszűnését vagy azt, ha az adott létesítmény, illetve tevékenység már nem tartozik e rendelet hatálya alá, továbbá a kezelt műanyag pellet mennyiségének minden olyan változását, amely a határértékekhez kapcsolódó kötelezettségek alkalmazása szempontjából releváns.

4. cikk

A nem uniós fuvarozók meghatalmazott képviselői

(1) A nem uniós fuvarozóknak írásban ki kell jelölniük egy meghatalmazott képviselőt legalább egy olyan tagállamban, ahol a nem uniós fuvarozó műanyag pellet szállítását végzi.

([18]) A Bizottság ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások fogalmának meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 218., 2008.8.13., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/765/oj).

(2) A meghatalmazott képviselőt a nem uniós fuvarozóknak írásban kell megbízniuk azzal, hogy a nevükben járjon el az e rendelet 3. cikke (2) és (3) bekezdésének, 5. cikke (6) bekezdése harmadik albekezdésének és 15. cikke (1) bekezdésének való megfelelés biztosítása céljából. Az említett meghatalmazott képviselőhöz a nem uniós fuvarozó mellett vagy helyett lehet fordulni. A meghatalmazott képviselő megbízása csak abban az esetben tekinthető érvényesnek, ha azt a meghatalmazott képviselő írásban elfogadja. A meghatalmazott képviselő kijelölése nem érintheti a nem uniós fuvarozóval szembeni keresetindításhoz való jogot.

(3) A nem uniós fuvarozó a műanyag pellet Unión belüli első szállítása előtt egyidejűleg értesíti az (1) bekezdésben említett tagállam illetékes hatóságait és a Bizottságot a meghatalmazott képviselő kijelöléséről és annak megbízásáról.

5. cikk

A műanyag pellet kezelésével kapcsolatos kötelezettségek

(1) A gazdasági szereplőknek meg kell hozniuk a következő intézkedéseket:

a) az I. melléklettel összhangban kockázatkezelési terv készítése minden egyes létesítményre vonatkozóan, figyelembe véve a létesítmény jellegét és méretét, valamint műveleteinek nagyságrendjét;

b) a kockázatkezelési tervben leírt berendezések telepítése és eljárások végrehajtása; és

c) a kockázatkezelési terv azon tagállam illetékes hatósága felé történő bejelentése, ahol a létesítmény található, a II. mellékletben meghatározott formanyomtatvány-mintával összhangban kiadott, önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozattal együtt.

A gazdasági szereplőknek naprakészen kell tartaniuk a kockázatkezelési tervet, figyelembe véve különösen a műanyag pellet kezelése terén szerzett tapasztalataik révén azonosított hiányosságokat, és a tervet kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk.

(2) Azon gazdasági szereplőknek, amelyek kis-, közép- vagy nagyvállalkozásokként olyan létesítményeket üzemeltetnek, ahol az előző naptári évben az 1 500 tonnás határérték alatti mennyiségű műanyag pelletet kezeltek, vagy amelyek mikrovállalkozások, az utolsó bejelentéstől számítva ötévente be kell jelenteniük a létesítmény helye szerinti tagállam illetékes hatósága felé az egyes létesítményekre vonatkozó kockázatkezelési terv aktualizált, valamint az önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozat megújított változatát.

(3) Az illetékes hatóságok előírhatják a gazdasági szereplők számára a következő intézkedések meghozatalát:

a) az (1) és a (2) bekezdéssel összhangban bejelentett kockázatkezelési tervek módosítása annak érdekében, hogy biztosított legyen a környezetbe jutás hatékony megelőzése és adott esetben annak elszigetelése és feltakarítása, valamint hogy betartsák az I. mellékletben foglalt követelményeket; és

b) az I. mellékletben felsorolt bármely intézkedés időben történő végrehajtása.

(4) Az uniós fuvarozóknak és a nem uniós fuvarozóknak biztosítaniuk kell, hogy a III. mellékletben meghatározott intézkedéseket végrehajtsák.

(5) Amikor a gazdasági szereplők végrehajtják a kockázatkezelési tervben meghatározott intézkedéseket, továbbá az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók végrehajtják a III. mellékletben meghatározott intézkedéseket, a következő prioritási sorrendben járnak el:

a) a kiszóródás megelőzésére irányuló intézkedések;

b) a kiszóródás elszigetelésére irányuló intézkedések a környezetbe jutás elkerülése érdekében;

c) a kiszóródás vagy a környezetbe jutás utáni feltakarításra irányuló intézkedések.

(6) A gazdasági szereplőket, az uniós fuvarozókat és a nem uniós fuvarozókat a következő kötelezettségek terhelik:

a) annak biztosítása, hogy személyzetük tagjai a konkrét szerepüknek és felelősségi köreiknek megfelelő képzésben részesüljenek, valamint hogy ismerjék a releváns berendezéseket, és képesek legyenek használni azokat és végrehajtani a meghatározott eljárásokat az e rendeletnek való megfelelés biztosítása érdekében; és

b) nyilvántartás vezetése a környezetbe jutás évente becsült mennyiségéről és a kezelt műanyag pellet összmennyiségéről.

A vonatkozó harmonizált szabványnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követő hat hónap elteltével vagy a 18. cikk (3) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktus alkalmazásának kezdőnapjától a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók – a 18. cikkben említett szabványosított módszertannal összhangban – megbecsülik az e bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett, környezetbe jutott mennyiséget.

A meghatalmazott képviselőknek bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra, hogy a nem uniós fuvarozók megfelelnek az első albekezdés a) pontjában megállapított kötelezettségnek. A gazdasági szereplőknek, valamint az uniós fuvarozóknak és a meghatalmazott képviselőknek öt évig meg kell őrizniük az első albekezdés b) pontjában említett nyilvántartásokat, és azokat kérésre az illetékes hatóságok és adott esetben – a 6. cikk alkalmazásában – a tanúsítók rendelkezésére kell bocsátaniuk.

(7) Amennyiben a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzése, elszigetelése és feltakarítása érdekében hozott intézkedés sikertelen, a gazdasági szereplőknek, az uniós fuvarozóknak és a nem uniós fuvarozóknak haladéktalanul korrekciós intézkedéseket kell hozniuk.

(8) Azoknak a gazdasági szereplőknek, amelyek közép- vagy nagyvállalkozások, és amelyek olyan létesítményeket üzemeltetnek, ahol az előző naptári évben az 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pelletet kezeltek, minden létesítmény esetében évente belső értékelést kell végezniük arról, hogy a létesítmény megfelel-e az I. mellékletben meghatározott kockázatkezelési terv követelményeinek, vagy azoknak a feltételeknek, amelyek mellett a 7. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett engedélyt megadták.

Az e bekezdés első albekezdésében említett gazdasági szereplőknek öt évig meg kell őrizniük a belső értékelések nyilvántartását, és azokat kérésre az illetékes hatóságok és – a 6. cikk alkalmazásában – a tanúsítók rendelkezésére kell bocsátaniuk.

6. cikk

Tanúsítás

(1) A nagyvállalkozásoknak minősülő gazdasági szereplőknek 2027. december 17-ig, majd azt követően háromévente egy tanúsító által kiállított tanúsítvány megszerzésével kell igazolniuk, hogy minden olyan létesítményben, ahol az előző naptári évben az 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pelletet kezeltek, a kezelési folyamat megfelel az I. mellékletben foglalt követelményeknek.

(2) A középvállalkozásoknak minősülő gazdasági szereplőknek 2028. december 17-ig, majd azt követően négyévente egy tanúsító által kiállított tanúsítvány megszerzésével kell igazolniuk, hogy minden olyan létesítményben, ahol az előző naptári évben az 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pelletet kezeltek, a kezelési folyamat megfelel az I. mellékletben foglalt követelményeknek.

(3) A kisvállalkozásoknak minősülő gazdasági szereplőknek 2030. december 17-ig egy tanúsító által kiállított tanúsítvány megszerzésével kell igazolniuk, hogy minden olyan létesítményben, ahol az előző naptári évben az 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pelletet kezeltek, a kezelési folyamat megfelel az I. mellékletben foglalt követelményeknek. Az említett tanúsítvány érvényességi ideje 5 év.

A tanúsítvány érvényességi idejének lejártát követően az e bekezdés első albekezdésében említett gazdasági szereplők kötelesek megfelelni az 5. cikk (2) bekezdésének, kivéve, ha úgy döntenek, hogy a tanúsítványt az e bekezdés első albekezdésével összhangban megújítják.

(4) A tanúsítóknak szúrópróbaszerű ellenőrzéseket kell végezniük – többek között a közvetlen környező területeken, amennyiben azok hozzáférhetőek – annak biztosítása érdekében, hogy a kockázatkezelési terv megfelelő legyen a műanyag pellet környezetbe jutásának megelőzéséhez, valamint hogy az abban szereplő valamennyi intézkedést megfelelően végrehajtsák.

(5) A tanúsítványoknak meg kell felelniük a következő követelményeknek:

a) a IV. mellékletben meghatározott formanyomtatvány-mintával összhangban és elektronikus formában vannak kiállítva;

b) meghatározzák a gazdasági szereplőt, a tanúsítvány hatálya alá tartozó létesítményt, minden egyes elvégzett szúrópróbaszerű ellenőrzés időpontját és az érvényesség időtartamát;

c) igazolják, hogy a tanúsítvány hatálya alá tartozó létesítmény megfelel az I. mellékletben foglalt követelményeknek.

(6) A tanúsítóknak indokolatlan késedelem nélkül be kell jelenteniük az illetékes hatóság felé a következőket:

a) a kiállított tanúsítványok;

b) a felfüggesztett vagy visszavont tanúsítványok;

c) a tanúsítványokban bekövetkezett változások.

7. cikk

Engedélyek révén történő megfelelés

(1) A tagállamok minden egyes létesítmény tekintetében mentesíthetik a gazdasági szereplőket az 5. cikk (1) bekezdésének c) pontjában és az 5. cikk (2) bekezdésében megállapított kötelezettségek teljesítése, valamint a 6. cikk (1), (2) és (3) bekezdése szerinti tanúsítvány megszerzésének kötelezettsége alól, feltéve, hogy:

a) a létesítmény üzemeltetése engedélyhez kötött;

b) a gazdasági szereplő bejelentette az engedélyek kiállításáért illetékes hatóság felé a kockázatkezelési tervét, valamint annak a nagyvállalkozások esetében 3 évente, a középvállalkozások esetében 4 évente, a mikro- és kisvállalkozások esetében pedig 5 évente történő aktualizálását;

c) az engedélyt megadták vagy felülvizsgálták, és szükség esetén aktualizálták annak ellenőrzése alapján, hogy a gazdasági szereplő megfelel-e az I. mellékletben foglalt követelményeknek a b) pontban említettek szerinti, a kockázatkezelési terv és a későbbi aktualizálások bejelentését követően; és

d) a létesítményt az illetékes hatóságok rendszeresen – többek között helyszíni szemlék útján – ellenőrzik, az 5. cikk (2) bekezdésében említett gyakorisággal, valamint a 6. cikk (1), (2) és (3) bekezdésének alkalmazásából eredő gyakorisággal egyenértékű gyakorisággal, megvizsgálva a releváns környezeti hatások teljes skáláját, beleértve a kiszóródás és a környezetbe jutás környezeti hatásait is.

(2) A tagállam értesíti a Bizottságot a gazdasági szereplők mentesítéséről és az engedélyekre vonatkozó nemzeti szabályokról.

8. cikk

Környezetközpontú irányítási rendszerek révén történő megfelelés

(1) Az 1221/2009/EK rendelettel összhangban a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) nyilvántartásba vett gazdasági szereplők mentesülnek az e rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében, valamint 6. cikkének (1), (2) és (3) bekezdésében megállapított kötelezettségeknek való megfelelés alól, feltéve, hogy az 1221/2009/EK rendelet 2. cikkének 20. pontjában meghatározottak szerinti környezetvédelmi hitelesítő ellenőrizte, hogy az e rendelet I. mellékletében foglalt követelményeket belefoglalták a gazdasági szereplő környezetközpontú irányítási rendszerébe, és hogy azokat végrehajtották.

(2) A tagállamok mentesíthetik a gazdasági szereplőket az 5. cikk (2) bekezdésének, valamint a 6. cikk (1), (2) és (3) bekezdésének való megfelelés alól, amennyiben a gazdasági szereplők minden egyes létesítményre vonatkozóan környezetközpontú irányítási rendszert (EMS) dolgoztak ki és vezettek be, és feltéve, hogy:

a) egy akkreditált tanúsító megfelelőségértékelést folytatott le annak ellenőrzésére, hogy – többek között szúrópróbaszerű ellenőrzések révén – az EMS és bevezetésének módja megfelel-e az I. mellékletben foglalt követelményeknek;

b) a gazdasági szereplő bejelenti az illetékes hatóságok felé az EMS a) pontban említett megfelelőségértékelését, többek között információkat szolgáltatva a gazdasági szereplőről, arról a létesítményről, amelyre vonatkozóan a megfelelést ellenőrzik, a szúrópróbaszerű ellenőrzések elvégzésének napjáról és arról az időtartamról, amely alatt a megfelelőségértékelés érvényes; és

c) az EMS rendszeres megfelelőségértékelései legalább háromévente magukban foglalják az EMS bevezetésének értékelését az I. mellékletben foglalt követelményekkel összhangban.

9. cikk

A tanúsítók akkreditálása

A 2. cikk 15. pontjának a) alpontjában említett tanúsítók akkreditálásának magában kell foglalnia a következő követelményeknek való megfelelés értékelését:

a) a tanúsítónak valamely tagállam joga szerint kell létrejönnie, és jogi személyiséggel kell rendelkeznie;

b) a tanúsítónak olyan harmadik félnek kell lennie, amely a gazdasági szereplőtől független szerv;

c) a tanúsító, annak felső vezetése, valamint a megfelelőségértékelésért felelős személyzete nem végezhet olyan tevékenységet, amely veszélyeztetheti véleményalkotási függetlenségét vagy feddhetetlenségét a tanúsítási tevékenységek kapcsán;

d) a tanúsítónak és személyzetének megkülönböztetésmentes módon kell működniük és a tevékenységeiket a legmagasabb szintű szakmai feddhetetlenséggel és a szükséges szaktudással kell végezniük, továbbá függetlennek kell lenniük minden olyan, különösen az említett tevékenységek eredményeiben érdekelt személyektől vagy személyek csoportjaitól eredő – többek között pénzügyi – nyomásgyakorlástól és ösztönzéstől, amely befolyásolhatná véleményalkotásukat vagy tanúsítási tevékenységeik eredményét. Biztosítani kell a tanúsítók, a felső vezetésük, valamint a tanúsítás és a feladatok elvégzéséért felelős személyzet pártatlanságát;

e) a tanúsítónak rendelkeznie kell azon megfelelőségértékelés elvégzéséhez szükséges szakértelemmel, felszereléssel és infrastruktúrával, amelyre akkreditálták;

f) a tanúsítónak rendelkeznie kell elegendő létszámú, megfelelő képesítéssel és tapasztalattal rendelkező olyan személyzettel, amely a megfelelőségértékelési feladatok elvégzéséért felelős;

g) az illetékes hatóságok 16. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti hatásköreinek sérelme nélkül, a tanúsító személyzetének be kell tartania a szakmai titoktartás szabályait minden olyan információ tekintetében, amelyet a megfelelőségértékelési feladatainak elvégzése során szerzett;

h) ha a tanúsító a tanúsításhoz kapcsolódó konkrét feladatokat alvállalkozásba ad, vagy azok elvégzéséhez leányvállalatot vesz igénybe, teljes felelősséget kell vállalnia az alvállalkozók vagy leányvállalatok által végzett feladatokért, valamint értékelnie kell és figyelemmel kell kísérnie az alvállalkozó vagy a leányvállalat képesítését és az általa elvégzett munkát. Alvállalkozók vagy leányvállalatok csak a tanúsító akkreditációjának hatálya alá tartozó feladatokat végezhetnek. A tanúsítóknak biztosítaniuk kell, hogy alvállalkozóik vagy leányvállalataik tevékenysége ne befolyásolja tanúsítási tevékenységeik bizalmas jellegét, objektivitását vagy pártatlanságát.

10. cikk

Tájékoztatási kötelezettség

Az 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([20]) és az 1907/2006/EK rendelet sérelme nélkül, minden olyan gyártó, importőr, továbbfelhasználó vagy forgalmazó, amely az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete 78. tételének 7. pontja szerinti szintetikus polimer mikrorészecskéknek minősülő műanyag pelletet hoz forgalomba, köteles a címkén, a csomagoláson, a használati utasításban vagy a biztonsági adatlapon feltüntetni az e rendelet V. mellékletében említettek szerinti tájékoztatást. A tájékoztatásnak jól láthatónak, olvashatónak és eltávolíthatatlannak kell lennie. A szöveges tájékoztatást azon tagállamok hivatalos nyelvein kell feltüntetni, amelyekben a műanyag pelletet forgalomba hozzák, kivéve, ha az érintett tagállamok másként rendelkeznek. A gyártó, importőr, továbbfelhasználó vagy forgalmazó az említett tájékoztatást akkor is megadhatja, amikor az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete 78. tételének 7. pontja szerinti kötelezettségeket teljesíti.

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 353., 2008.12.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

11. cikk

A nyilvánosság hozzáférése az információkhoz

(1) Az illetékes hatóságok a nyilvánosság számára – többek között szisztematikusan az interneten keresztül, egy könnyen megtalálható honlapon, díjmentesen és a hozzáférésnek a regisztrált felhasználókra való korlátozása nélkül, biztosítva ugyanakkor a bizalmas üzleti információk védelmét – hozzáférhetővé teszik a következőket:

a) azon információkat, amelyeket a 3. cikk (2) és (3) bekezdésével, valamint a 4. cikkel összhangban kézhez kaptak;

b) a kockázatkezelési terveket, amelyeket az 5. cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban kézhez kaptak;

c) az önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatokat, amelyeket az 5. cikk (1) és (2) bekezdésével összhangban kézhez kaptak;

d) a 6. cikk alapján kiállított tanúsítványokat, valamint a bejelentéseket, amelyeket az említett cikk (6) bekezdésével összhangban kézhez kaptak;

e) az engedély megadásáról szóló határozat tartalma, beleértve az engedély egy példányát és bármely későbbi aktualizálását, vagy az ilyen engedélyekhez és azok későbbi aktualizálásaihoz hozzáférést biztosító, tagállami szinten létrehozott, nyilvánosan hozzáférhető egyéb meglévő nyilvántartásokra vagy honlapokra mutató link; és

f) az EMS megfelelőségértékelésének tartalma, amelyet a 8. cikk (2) bekezdésének b) pontjával összhangban kézhez kaptak.

(2) Amikor az illetékes hatóságok az e cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett kockázatkezelési terveket a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teszik, nem hozhatják nyilvánosságra az I. melléklet 1. pontjának b) alpontjában említett információkat. Az illetékes hatóságok elhagyhatják az e cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett egyéb információk egy részét, ha annak közzététele hátrányosan érintené az érintett létesítmények biztonságát vagy a helyi lakosság biztonságát, vagy a 2003/4/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ([21]) 4. cikke (2) bekezdésének a)–h) pontjában felsorolt bármely érdeket. Az illetékes hatóságok felkérhetik a gazdasági szereplőket, hogy azonosítsák az információk azon részeit, amelyek megítélésük szerint nem hozhatók nyilvánosságra.

(3) A Bizottság a honlapján közzéteszi az (1) bekezdésben említettek szerinti nemzeti honlapok jegyzékét, feltéve, hogy a tagállamok benyújtják a szükséges információkat.

(4) A Bizottság a 4. cikk (3) bekezdése alapján hozzá benyújtott információk alapján összeállítja a nem uniós fuvarozók kijelölt meghatalmazott képviselőinek jegyzékét, és az említett jegyzéket hozzáférhetővé teszi a nyilvánosság számára, többek között szisztematikusan az interneten keresztül, egy könnyen megtalálható honlapon, díjmentesen és a hozzáférésnek a regisztrált felhasználókra való korlátozása nélkül, biztosítva ugyanakkor a bizalmas üzleti információk védelmét.

12. cikk

A műanyag pellet szállítókonténerekben történő tengeri szállítására vonatkozó kötelezettségek

(1) A fuvaroztatók kötelesek biztosítani, hogy:

a) a műanyag pellet szállítása olyan jó minőségű csomagolásban történjen, amely elég erős ahhoz, hogy ellenálljon a szállítás során szokásosan előforduló sokkhatásoknak és terheléseknek, és amelyet úgy alakítottak ki és zártak le, hogy megakadályozzon minden olyan tartalomveszteséget, amelyet rezgési vagy gyorsító erők idézhetnek elő rendes szállítási körülmények között;

b) a tengerjáró hajó üzemeltetője, ügynöke és parancsnoka a műanyag pellet berakodása előtt kézhez kapja – az „Életbiztonság a tengeren” tárgyú nemzetközi egyezmény (SOLAS-egyezmény) VI/2. szabályában előírt rakomány-információk kiegészítéseként – a műanyag pelletet tartalmazó szállítókonténereket azonosító szállítási információkat is; és

c) az e bekezdés b) pontjában említett rakományinformációkat különleges rakományelhelyezési kérelem kíséri, amely előírja a műanyag pelletet tartalmazó szállítókonténereknek a (3) bekezdéssel összhangban történő elhelyezését.

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/4/EK irányelve (2003. január 28.) a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 41., 2003.2.14., 26. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/4/oj).

(2) A tengerjáró hajók üzemeltetői és parancsnokai, valamint adott esetben ügynökei biztosítják, hogy rendelkezzenek a fuvaroztatótól kapott, az (1) bekezdés b) pontjában említett rakományinformációkkal összhangban lévő listával, rakományjegyzékkel vagy megfelelő rakodási tervvel.

(3) A tengerjáró hajók üzemeltetői és parancsnokai biztosítják, hogy a műanyag pelletet tartalmazó szállítókonténerek tárolása – amennyiben ez észszerűen megvalósítható – a fedélzet alatt történjen, vagy a kitett fedélzetek védett területein belül történjen. Az ilyen konténereket mindkét esetben úgy kell rögzíteni, hogy a tengeri környezetet fenyegető veszélyek a lehető legkisebbre csökkenjenek anélkül, hogy a szállítókonténerek veszélyeztetnék a tengerjáró hajó és a fedélzeten tartózkodó személyek biztonságát.

13. cikk

A megfelelés ellenőrzése és jelentéstétel

(1) Az illetékes hatóságok ellenőrzik a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók, a nem uniós fuvarozók, valamint a meghatalmazott képviselők, a fuvaroztatók, továbbá a tengerjáró hajók üzemeltetői, ügynökei és parancsnokai e rendeletben megállapított kötelezettségeknek való megfelelését, adott esetben figyelembe véve az 5. cikk (1) és (2) bekezdésében említett, önbevalláson alapuló megfelelőségi nyilatkozatokban rendelkezésre bocsátott, valamint a tanúsítók és az illetékes hatóságok által a 6. cikk (6) bekezdésével és a 7. cikk (1) bekezdésével összhangban és a 8. cikk alapján biztosított mentességeknek megfelelően gyűjtött információkat. Az illetékes hatóságoknak kockázatalapú megközelítést követve – többek között előzetes értesítés nélküli – környezetvédelmi ellenőrzéseket, valamint egyéb ellenőrzési intézkedéseket kell elvégezniük.

(2) A tagállamok 2030. január 1-ig, majd azt követően háromévente jelentést nyújtanak be a Bizottságnak, amely minőségi és mennyiségi információkat tartalmaz e rendeletnek az előző három egymást követő naptári évben történő végrehajtásáról. Az információknak tartalmazniuk kell a következőket:

a) a gazdasági szereplők száma a 2003/361/EK bizottsági ajánlás szerinti vállalkozásméretenként, valamint gazdasági tevékenységenként, a létesítményeik száma, továbbá az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók, valamint az e fuvarozók által műanyag pellet szállítására használt szállítóeszközök száma;

b) az 5. cikk (1), illetve az 5. cikk (2) bekezdése szerint bejelentett kockázatkezelési tervek és önbevallások száma, a 6. cikk (6) bekezdése szerint bejelentett tanúsítványok száma, valamint az EMAS-ban nyilvántartásba vett vagy a 8. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő EMS-t alkalmazó gazdasági szereplők száma;

c) a 7. cikk szerinti feltételeknek megfelelő, megadott engedélyek száma; és

d) az e cikk (1) bekezdése szerint elvégzett környezetvédelmi ellenőrzések és egyéb ellenőrzési intézkedések száma és eredményei, valamint a 14. cikk (1) bekezdésével összhangban bejelentett események és balesetek száma, továbbá az e rendeletben meghatározott kötelezettségek be nem tartása esetén hozott intézkedések.

(3) A Bizottság – végrehajtási jogi aktusok útján – megállapítja az e cikk (2) bekezdésében említett jelentések formátumát. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 24. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(4) A Bizottság legkésőbb három hónappal a (2) bekezdésben említett jelentéstételi időpontot követően uniós szintű áttekintést tesz közzé e rendelet alkalmazásáról, az említett bekezdés szerint benyújtott adatok alapján.

14. cikk

Események és balesetek

(1) A 2004/35/EK irányelv sérelme nélkül abban az esetben, ha egy esemény vagy baleset olyan környezetbe jutást okoz, amely hatással van az emberi egészségre vagy a környezetre, a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók kötelesek:

a) adott esetben haladéktalanul tájékoztatni a segélyszolgálatokat;

b) haladéktalanul minden lehetséges intézkedést meghozni az emberi egészséget vagy a környezetet érintő következmények minimalizálása érdekében;

c) haladéktalanul, de legkésőbb 30 nappal az emberi egészségre vagy a környezetre hatást gyakorló környezetbe jutást okozó eseményt vagy balesetet követően közölni a következő információkat azokkal az illetékes hatóságokkal, amelyek területén az esemény vagy baleset bekövetkezett:

i. a környezetbe jutás becsült mennyisége;

ii. a környezetbe jutás okai; és

iii. a b) pont alapján hozott intézkedések; valamint

d) intézkedéseket hozni további események vagy balesetek megelőzése érdekében.

(2) Azon illetékes hatóságnak, amelynek területén a esemény vagy baleset bekövetkezett, szükség esetén elő kell írnia, hogy a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók – többek között speciális képzések szervezése révén – hozzanak megfelelő kiegészítő intézkedéseket az emberi egészséget vagy a környezetet érintő következmények minimalizálása, valamint a további események vagy balesetek megelőzése érdekében.

(3) Az emberi egészségre vagy a környezetre valamely más tagállamban hatást gyakorló bármely esemény vagy baleset bekövetkezte esetén az az illetékes hatóság, amelynek a területén a baleset vagy az esemény bekövetkezett, köteles haladéktalanul tájékoztatni az említett másik tagállam illetékes hatóságát.

15. cikk

Meg nem felelés

(1) Az e rendeletben megállapított szabályok megsértése esetén adott esetben a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók, a nem uniós fuvarozók és a meghatalmazott képviselők haladéktalanul:

a) tájékoztatják az illetékes hatóságot;

b) megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a lehető legrövidebb időn belül helyreálljon a megfelelés; és

c) eleget tesznek az illetékes hatóság által a megfelelés helyreállításához szükségesnek ítéltként meghatározott kiegészítő intézkedéseknek.

(2) Amennyiben az e rendeletben megállapított szabályok megsértése közvetlen veszélyt jelent az emberi egészségre, vagy azzal fenyeget, hogy azonnali jelentős káros hatást gyakorol a környezetre, az illetékes hatóság köteles – vagy ha az említett jogsértés számottevő környezetbe jutást eredményez, az illetékes hatóságnak módjában áll – mindaddig felfüggeszteni a létesítménynek vagy a létesítmény egy részének működését, és immobilizálni a közúti járműveket, vasúti kocsikat vagy belvízi hajókat vagy megakadályozni a mozgásukat, amíg a megfelelést az (1) bekezdés b) és c) pontjával összhangban helyre nem állítják.

16. cikk

Az illetékes hatóságok kijelölése és hatáskörei

(1) A tagállamok kijelölnek egy vagy több illetékes hatóságot e rendelet alkalmazására és végrehajtására. A tagállamok 2025. december 16. után haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot az illetékes hatóságok nevéről, címéről és elérhetőségéről, valamint az említett információkban bekövetkező minden későbbi változásról.

(2) A tagállamok az illetékes hatóságaikat felruházzák az e rendeletnek való megfelelés biztosításához szükséges ellenőrzési és végrehajtási hatáskörökkel.

(3) Az illetékes hatóságok (2) bekezdésben említettek szerinti hatásköreinek magukban kell foglalniuk legalább a következőket:

a) az e rendelet megsértéséhez kapcsolódó bármely releváns dokumentumhoz, adathoz vagy információhoz való hozzáférésre vonatkozó hatáskör, függetlenül azok formájától vagy formátumától, és attól, hogy milyen adathordozón vagy hol tárolják azokat, és hatáskör arra, hogy azokról másolatot készítsenek vagy szerezzenek;

b) hatáskör arra, hogy bármely természetes vagy jogi személytől bármilyen releváns információt, adatot vagy dokumentumot bekérjenek – függetlenül azok formájától vagy formátumától, és attól, hogy milyen adathordozón vagy hol tárolják azokat – annak megállapítása céljából, hogy sor került-e e rendelet megsértésére, illetve jelenleg is folyamatban van-e e rendelet megsértése, és hogy az ilyen jogsértés részleteit megismerjék;

c) hatáskör arra, hogy hivatalból ellenőrzést indítsanak e rendelet megsértésének megszüntetése vagy megtiltása érdekében; és

d) hatáskör a létesítményekbe való bejutásra.

(4) Az illetékes hatóságok bármely információt, dokumentumot, megállapítást, nyilatkozatot vagy értesülést – függetlenül annak formátumától vagy attól, hogy azt milyen adathordozón tárolják – bizonyítékként használhatnak fel környezetvédelmi ellenőrzéseikhez és egyéb ellenőrzési intézkedéseikhez.

(5) Amennyiben a területükön egynél több illetékes hatóság van, a tagállamok gondoskodnak arról, hogy megfelelő kommunikációs és koordinációs mechanizmusokat hozzanak létre.

17. cikk

A megfeleléssel kapcsolatos információk és segítségnyújtás

(1) A Bizottság 2026. december 17-ig a gazdasági szereplők, a fuvarozók és a tanúsítók, köztük a mikro-, kis- és középvállalkozások képviselőivel, valamint a releváns környezetvédelmi nem kormányzati szervezetekkel konzultálva és az illetékes hatóságokkal együttműködve szemléletformáló és képzési anyagokat dolgoz ki az e rendeletben megállapított kötelezettségek megfelelő végrehajtásáról, és ezeket többek között az interneten keresztül, egy könnyen megtalálható honlapon, díjmentesen és a hozzáférésnek a regisztrált felhasználókra való korlátozása nélkül hozzáférhetővé teszi a nyilvánosság számára. Adott esetben a Bizottság a meghatalmazott képviselők, a fuvaroztatók, valamint a tengerjáró hajók üzemeltetőinek, ügynökeinek és parancsnokainak képviselőivel is konzultál.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a gazdasági szereplők, az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók, a meghatalmazott képviselők, a fuvaroztatók, valamint a tengerjáró hajók üzemeltetői, ügynökei és parancsnokai hozzáférjenek az e rendeletnek való megfeleléssel kapcsolatos információkhoz, és hogy e tekintetben segítséget kapjanak, különös tekintettel a mikro- és a kisvállalkozásokra.

Az alkalmazandó állami támogatási szabályok sérelme nélkül az első albekezdésben említett segítségnyújtás különösen a következő formákban valósulhat meg:

a) pénzügyi támogatás, többek között a kisvállalkozások tanúsítása céljából;

b) forráshoz jutás;

c) vezetői és személyzeti szakképzés; és

d) szervezeti és technikai segítségnyújtás.

(3) A tagállamok ösztönzik a tanúsítók személyzetének képesítésére irányuló képzési programok kidolgozását.

18. cikk

Szabványok

(1) Az 5. cikk (6) bekezdésének b) pontjában említett kötelezettség teljesítése céljából az 1025/2012/EU rendeletben megállapított eljárások keretében harmonizált szabványokban módszertant kell kidolgozni a környezetbe jutás mennyiségének becsléséhez.

(2) A Bizottság a harmonizált szabványok kidolgozására irányuló felkérést 2026. december 17-ig benyújtja egy vagy több európai szabványügyi szervezetnek.

(3) Amennyiben egyetlen európai szabványügyi szervezet sem fogadja el a harmonizált szabvány kidolgozására irányuló felkérést, vagy ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a javasolt szabvány nem tesz eleget az általa lefedni kívánt követelményeknek, a Bizottság végrehajtási jogi aktus útján megállapítja az e cikk (1) bekezdésében említett módszertant. Ezt a végrehajtási jogi aktust a 24. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

19. cikk

Panaszkezelés és az igazságszolgáltatáshoz való jog

(1) Azon természetes vagy jogi személyek számára, akik vagy amelyek a nemzeti jog szerint kellő érdekkel rendelkeznek, vagy akik vagy amelyek úgy ítélik meg, hogy jogaik sérültek, biztosítani kell a jogot arra, hogy megindokolt panaszokat nyújtsanak be az illetékes hatóságokhoz, ha objektív körülmények alapján úgy ítélik meg, hogy valamely gazdasági szereplő, uniós fuvarozó, nem uniós fuvarozó, vagy valamely fuvaroztató, illetve valamely tengerjáró hajó üzemeltetője, ügynöke vagy parancsnoka nem felel meg e rendeletnek.

Az első albekezdés alkalmazásában úgy tekintendő, hogy az emberi egészség, a környezet vagy a fogyasztók védelmét előmozdító és a nemzeti jog szerinti valamennyi követelményt teljesítő nem kormányzati szereplők vagy szervezetek kellő érdekkel rendelkeznek.

(2) Az illetékes hatóságoknak értékelniük kell az e cikk (1) bekezdésében említettek szerinti megindokolt panaszokat, és adott esetben meg kell tenniük az ilyen panaszok ellenőrzéséhez szükséges lépéseket, beleértve a személy vagy szervezet vizsgálatát és meghallgatását. Amennyiben a panasz megalapozottnak bizonyul, az illetékes hatóságoknak az 5. cikk (3) bekezdésével, a 14. cikk (2) bekezdésével és a 15. cikk (2) bekezdésével összhangban meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket.

(3) Az illetékes hatóságoknak a lehető leghamarabb tájékoztatniuk kell az (1) bekezdésben említett, panaszt benyújtó személyeket arról a döntésükről, hogy helyt adnak-e a panaszban előterjesztett intézkedési kérelemnek, vagy elutasítják azt, és meg kell indokolniuk a döntésüket.

(4) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett személy olyan bírósághoz vagy más független és pártatlan közjogi szervhez fordulhasson, amely illetékes az illetékes hatóság e rendelet szerinti határozatainak, jogi aktusainak vagy intézkedési mulasztásainak eljárásjogi és anyagi jogi felülvizsgálatára, a nemzeti jog bármely olyan rendelkezésének sérelme nélkül, amely előírja, hogy a bírósági eljárás kezdeményezését megelőzően ki kell meríteni a közigazgatási felülvizsgálati eljárásokat. Az említett felülvizsgálati eljárásoknak tisztességeseknek, méltányosaknak kell lenniük és azokat kellő időn belül kell lefolytatni, nem járhatnak túlzott költségekkel, továbbá megfelelő és hatékony jogorvoslatot kell biztosítaniuk, beleértve szükség esetén a jogsértés megszüntetésére irányuló jogorvoslatot.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikkben említett közigazgatási és bírósági felülvizsgálati eljárásokhoz való hozzáférésről gyakorlati információk álljanak a nyilvánosság rendelkezésére.

20. cikk

Szankciók

(1) A tagállamoknak az (EU) 2024/1203 európai parlamenti és tanácsi irányelvben ([22]) foglalt kötelezettségei sérelme nélkül a tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

(2) Az (1) bekezdésben említett szankcióknak olyan közigazgatási pénzbírságokat is magukban kell foglalniuk, amelyek ténylegesen megfosztják a jogsértést elkövetőket a jogsértésükből származó gazdasági előnyöktől.

(3) A valamely jogi személy által elkövetett legsúlyosabb jogsértések esetén a (2) bekezdésben említett közigazgatási pénzbírságok maximális mértéke az említett jogi személy által a közigazgatási pénzbírság kiszabásának évét megelőző pénzügyi évben az Unióban elért éves árbevétel legalább 3 %-a kell, hogy legyen.

(4) A tagállamok emellett – vagy ehelyett – büntetőjogi szankciókat is előírhatnak, feltéve, hogy azok ugyanolyan hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek, mint az e cikkben említett közigazgatási pénzbírságok.

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az e cikk alapján megállapított szankciók adott esetben kellően figyelembe vegyék a következőket:

a) a jogsértés jellege, súlyossága és mértéke;

b) a jogsértés által érintett lakosság vagy környezet, szem előtt tartva a jogsértés által az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmére irányuló célkitűzésre gyakorolt hatást;

c) a jogsértés ismétlődő vagy egyszeri jellege.

(6) A tagállamok az (1) bekezdésben említett szabályokról és intézkedésekről indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatják a Bizottságot, és indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatják a Bizottságot az e szabályokat és intézkedéseket érintő minden későbbi módosításról.

([22]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1203 irányelve (2024. április 11.) a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint a 2008/99/EK irányelv és a 2009/123/EK irányelv felváltásáról (HL L, 2024/1203, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj).

21. cikk

Kártérítés

(1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben e rendelet megsértése következtében kár éri az emberi egészséget, az érintett személyek jogosultak legyenek arra, hogy az adott kár vonatkozásában kártérítést igényeljenek és kapjanak a jogsértésért felelős természetes vagy jogi személyektől.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a kártérítési igényekre vonatkozó nemzeti szabályokat és eljárásokat úgy alakítsák ki és alkalmazzák, hogy azok ne tegyék lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az (1) bekezdés szerinti, jogsértés által okozott kár megtérítéséhez való jog gyakorlását.

(3) A tagállamok az (1) bekezdésben említett kártérítési kereset indítására vonatkozóan elévülési időt állapíthatnak meg. Az említett elévülési idő nem kezdődhet meg a jogsértés megszűnése előtt, illetve azelőtt, hogy a kártérítés igénylésére jogosult személynek tudomása lenne arról, illetve észszerűen elvárható módon tudnia kellene arról, hogy őt jogsértésből eredő kár érte az (1) bekezdés értelmében.

22. cikk

A mellékletek módosításai

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a következők módosítása céljából:

a) az I. melléklet 2., 3., 4. és 5. pontjában megállapított műszaki követelmények;

b) a III. melléklet 1., 2. és 3. pontja a berendezésekre vonatkozó követelmények vagy eljárások kiegészítése vagy törlése, vagy a meglévő berendezések és eljárások műszaki jellemzőinek pontosítása céljából; és

c) a II. és a IV. mellékletben meghatározott formanyomtatványok részletei.

(2) A Bizottság az e cikk (1) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat a következők alapján fogadja el:

a) a 3., az 5., a 6., a 7., a 8., a 13. és a 14. cikk végrehajtása során szerzett tapasztalatok;

b) a gazdasági szereplők által a műanyag pellet környezetbe jutásának az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete szerint bejelentett éves becsült mennyiségéről rendelkezésre bocsátott információk;

c) a vonatkozó nemzetközi szabványok;

d) a tevékenységi ágazatok sajátosságai;

e) a mikro-, kis- és középvállalkozások sajátos igényei; vagy

f) a műszaki fejlődés és a tudományos fejlemények.

23. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 22. cikk (1) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2028. január 2-től kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 22. cikk (1) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 22. cikk (1) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

24. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

25. cikk

Értékelés és felülvizsgálat

(1) A Bizottság 2033. december 17-ig e rendelet célkitűzéseinek fényében lefolytatja e rendelet végrehajtásának értékelését. A Bizottság az értékelés főbb megállapításairól jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentésnek tartalmaznia kell legalább a következőket:

a) az e rendelet végrehajtása során szerzett tapasztalatok;

b) a tagállamok által a 13. cikk (2) bekezdése alapján bejelentett információk;

c) a gazdasági szereplők által a műanyag pellet környezetbe jutásának az 1907/2006/EK rendelet XVII. melléklete szerint bejelentett éves becsült mennyiségéről rendelkezésre bocsátott információk;

d) e rendelet hozzájárulása a mikroműanyag-szennyezés 2030-ig 30 %-kal történő csökkentésére vonatkozó átfogó célkitűzéshez;

e) annak értékelése, hogy szükség van-e további intézkedésekre a mikroműanyagok nem szándékos kibocsátásának további forrásai tekintetében a mikroműanyag-szennyezés csökkentésére irányuló uniós célkitűzés elérése érdekében;

f) a legfrissebb adatok és tudományos megállapítások;

g) a műanyag pellet kémiai nyomonkövethetőségére vonatkozó legfrissebb adatoknak és tudományos megállapításoknak, valamint az egyedi kémiai aláírás bevezetése relevanciájának az értékelése;

h) e rendelet kölcsönhatása a műanyag pellet környezetbe jutásával foglalkozó releváns nemzetközi kezdeményezésekkel, különös tekintettel a tengeri szállításra;

i) annak értékelése, hogy a műanyag pelletet bizonyos határértékek alatti mennyiségben kezelő gazdasági szereplőknek az e rendelet szerinti bizonyos kötelezettségek hatálya alóli kizárása milyen hatást gyakorol e rendelet végrehajtására, valamint hogy mennyire releváns határértéket megállapítani a fuvarozókra vonatkozóan;

j) annak értékelése, hogy a 7. cikk alapján biztosított mentességek milyen hatással voltak a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzésére irányuló célkitűzés elérésére;

k) annak értékelése, hogy a fuvarozók – különösen a nem uniós fuvarozók – megfelelnek-e az e rendelet szerinti kötelezettségeknek;

l) a 10. cikkben említettek szerinti különböző információközlési módok relatív hatékonyságának értékelése.

(2) A jelentést adott esetben az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett jogalkotási javaslatnak kell kísérnie.

(3) Abban az esetben, ha a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) intézkedéseket fogad el a műanyag pellet hajók általi biztonságos szállítására és a hajók által szállított műanyag pellet által okozott tengeri szennyezés megelőzésére vonatkozóan, a Bizottság értékeli az említett intézkedéseket, beleértve az említett intézkedésekkel való összhang biztosításának szükségességét, és adott esetben jogalkotási javaslatot fogad el.

26. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2027. december 17-től kell alkalmazni. A 3. cikk (1) bekezdését, az 5. cikk (6) bekezdésének második albekezdését, a 16. cikket, a 17. cikk (1) bekezdését, valamint a 18. cikk (2) és (3) bekezdését azonban 2025. december 16-tól kezdve kell alkalmazni.

E cikk második bekezdésétől eltérve az 1. cikk (2) bekezdésének d) pontját, a 12. cikket, a 13. cikk (1) bekezdését, a 17. cikk (2) és (3) bekezdését, valamint a 19. cikket a fuvaroztatók és a tengerjáró hajók üzemeltetői, ügynökei és parancsnokai tekintetében 2028. december 17-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2025. november 12-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
R. METSOLA	M. BJERRE

I. MELLÉKLET

A LÉTESÍTMÉNYEK KOCKÁZATKEZELÉSI TERVE

1. Az 5. cikk (1) bekezdésében említett kockázatkezelési tervnek a következő elemeket kell tartalmaznia:

   a) a telephely térképe;

   b) az évente kezelt műanyag pellet tonnában kifejezett mennyisége;

   c) azok a helyszínek a létesítmény határain belül – a magas és az alacsony kockázatú helyszíneket meghatározva –, ahol a pellet kiszóródhat;

   d) azok a helyszínek a létesítmény határain belül, ahonnan a pellet a környezetbe juthat, valamint azok a közvetlen környezetben fekvő területeken található helyszínek, amelyekre hatással lehet a környezetbe jutás, mindkét esetben meghatározva a magas és az alacsony kockázatú helyszíneket;

   e) azon kezelési műveletek – a magas és az alacsony kockázatú műveleteket meghatározva –, amelyek során a pellet kiszóródhat és a környezetbe juthat;

   f) az azonosított helyszíneken bekövetkező kiszóródás és az említett helyszíneken történő környezetbe jutás éves becsült mennyisége;

   g) azon tevékenységek jegyzéke, amelyek során a műanyag pellet kiszóródhat vagy a környezetbe juthat, és amelyek felett a létesítmény ellenőrzést gyakorolhat, beleértve a beszállítókat, a(z) (al)vállalkozókat és a telephelyen kívüli tárolólétesítményeket érintő tevékenységeket is;

   h) egy külön szerep meghatározása a személyzet egy olyan tagjának vonatkozásában, aki felelős a kiszóródás és a környezetbe jutás nyilvántartásáért, kivizsgálásáért és nyomon követéséért, beleértve az 5. cikk (6) bekezdésében és a 14. cikk (1) bekezdésében megállapítottak szerinti, az illetékes hatóságok felé történő jelentéstételt;

   i) a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzése, elszigetelése és feltakarítása céljából alkalmazott csomagolás és berendezés leírása; és

   j) a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzésére, elszigetelésére és feltakarítására bevezetett eljárások leírása.

2. Az 1. pont i) alpontja tekintetében a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzése, elszigetelése és feltakarítása céljából alkalmazott csomagolásnak és berendezéseknek megfelelőeknek és arányosaknak kell lenniük a létesítmény jellege és mérete szempontjából, és a következőket kell magukban foglalniuk:

   a) megelőzés céljából: olyan létesítmények esetében, ahol csomagolásra kerül sor, olyan csomagolás, amely elég erős ahhoz, hogy ellenálljon a szállítás során szokásosan előforduló sokkhatásoknak, terheléseknek és időjárási körülményeknek; a felhasznált csomagolóanyag erősségének és a csomagolás felépítésének megfelelőnek kell lennie a csomagolás befogadóképessége és rendeltetésszerű használata szempontjából; a csomagolásnak szóródásbiztosnak kell lennie, vagy megfelelő béléssel kell rendelkeznie, és a csomagolást biztonságosan kell kialakítani és lezárni, úgy, hogy megakadályozzon minden olyan tartalomveszteséget, amelyet rezgési vagy gyorsító erők idézhetnek elő rendes szállítási körülmények között;

   b) elszigetelés céljából: a kiszóródás szempontjából nagy kockázatú helyszíneken elhelyezett felfogó eszközök (pl. kiszóródás elleni tálcák és acélráccsal ellátott, föld alatti felfogó tartályok) a padlóra kiszóródott pellet könnyű elszigetelhetőségének és feltakaríthatóságának biztosítása érdekében, valamint a műanyag pelletet visszatartó lefolyórácsok vagy olyan megfelelő alternatívák, amelyek védelmezik a föld alatti vízelvezető rendszereket;

   c) feltakarítás céljából: a kiszóródás és a környezetbe jutás helyszínein megfelelő kapacitással rendelkező, belső és külső használatra szánt porszívók, kellő mennyiségű tisztítóeszköz (pl. seprűk, szemétlapátok és kefék, vödrök, javítószalagok), valamint az összegyűjtött műanyag pellet ártalmatlanítására szolgáló edények, továbbá üres zsákok.

3. Az 1. pont j) alpontja tekintetében a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzésére, elszigetelésére és feltakarítására bevezetett eljárásoknak megfelelőeknek és arányosaknak kell lenniük a létesítmény jellege és mérete szempontjából, és a következőket kell magukban foglalniuk:

   a) a műanyag pellet berakodása, kirakodása vagy más módon történő kezelése céljából a létesítménybe belépő harmadik felek tájékoztatása a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzésére, elszigetelésére és feltakarítására szolgáló releváns eljárásokról;

b) a műanyag pellet csomagolásának oly módon történő kezelése, amely megakadályozza a csomagolás átszúródását; a kiszóródás szempontjából nagy kockázatú helyszíneken a felfogó eszközök és tárolólétesítmények, valamint a csomagolás és a tárolóedények rendszeres ellenőrzésének, tisztításának és karbantartásának biztosítása; ha a csomagolás és a tárolóedények szivárognak vagy eresztenek, annak biztosítása, hogy a továbbiakban nem kerül sor a használatukra;

c) a kiszóródott pellet elszigetelése és a lehető leghamarabb, de legkésőbb a művelet végén történő feltakarítása;

d) annak biztosítása, hogy a közúti jármű, a vasúti kocsi vagy a belvízi hajó külső része mentes legyen a műanyag pellettől a létesítmény elhagyásakor, valamint annak biztosítása, hogy a közúti járművek és vasúti kocsik be- és kirakodási rámpái zárva legyenek a berakodási, illetve a kirakodási hely elhagyásakor.

4. A 2. ponton túlmenően és a létesítmény jellege és mérete, valamint műveleteinek nagyságrendje alapján a gazdasági szereplőknek mérlegelniük kell, hogy a kockázatkezelési tervbe belefoglalják legalább a következő berendezések leírását:

a) megelőzés céljából: olyan létesítmények esetében, ahol csomagolásra kerül sor, olyan csomagolás, amely ellenáll a bomlásnak vízi környezetben; vákuumtömítések a tömlőkön és a csővezetékeken; védőburkolatok használata a targoncákon, a hidraulikus berendezéseken vagy a be- és kirakodásra szolgáló más berendezéseken a csomagolás átszúródásának megelőzése érdekében; másodlagos akadályokkal rendelkező biztonságos csatlakozási pontok létrehozására szolgáló berendezések; olyan rakodási rendszerek, amelyek kialakításuknál fogva biztosítják, hogy a szállítósorok be- és kirakodás után teljesen kiüríthetőek legyenek; lezárt tárolóedények vagy külső silók a pellet tárolására; védelem a silók túltöltésének megelőzése céljából; automatizált szállítórendszerek a pellethez; műanyagpellet-port elszívó berendezések megfelelő műanyagpelletpor-szűrőkkel vagy felfogó eszközökkel; műanyagpellet-tárolóedények vagy -silók tisztításához szűrők vagy felfogó eszközök használata öblítéshez és légtisztításhoz;

b) elszigetelés céljából: másodlagos felfogó eszközök, amelyek a műanyag pellet kezelésének helyszínéül szolgáló területek és a létesítmény határai között, a létesítmény körül, valamint a csatlakozási pontoknál – ahol műanyag pellet átadására kerül sor – vannak elhelyezve; lefolyórácsok minden beltéri padlóösszefolyón és a külső felületeken (pl. betontalapzatokon, aszfaltutakon és burkolattal ellátott gyalogutakon) található összes lefolyón, amely lefolyórácsok szembősége adott esetben kisebb a helyszínen kezelt legkisebb műanyag pelletnél; csapadékvíz-elvezető vagy -szűrőrendszerek az észszerűen előrelátható árvizek vagy viharok kezelésére; szennyvíztisztító rendszer; zárt tárolóedények kiszóródott műanyag pellethez és üres csomagoláshoz; a sérült csomagolás javítására vagy kezelésére szolgáló zónák; a be- és kirakodási területeken olyan padló vagy föld alatti terület, amely nem akadályozza a kiszóródott pellet feltakarítását;

c) feltakarítás céljából: ipari porszívók; a visszanyert műanyag pellet tárolására szolgáló tárolóedények, amelyeket lefednek, címkéznek és rögzítenek a további kiszóródás és környezetbe jutás megelőzése érdekében, beleértve a létesítmény közvetlen környezetében található helyszíneken található műanyag pellet tárolóedényeit is; megerősített gyűjtőzsákok.

5. A 3. ponton túlmenően és a létesítmény jellege és mérete, valamint műveleteinek nagyságrendje alapján a gazdasági szereplőknek mérlegelniük kell, hogy a kockázatkezelési tervbe belefoglalják legalább a következő eljárások leírását:

a) megelőzés céljából: a bizonyos csomagolásokban szállított műanyag pellet mennyiségeire vonatkozó korlátozások; kiszóródás elleni tálcák használata az átadási pontok alatt, valamint a be- és kirakodás során; egyértelmű protokollok a berakodás kezdetén és végén a tárolóedények felnyitására, betöltésére, lezárására és zárolására vonatkozóan; a megelőzést célzó eljárások hatékonyságának fizikai vizsgálata és nyomon követése; az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók fogadására és távozására vonatkozó eljárások; műanyagpelletpor-megelőzési eljárások és intézkedések;

b) elszigetelés céljából: a lefolyórácsok, valamint a csapadékvíz-elvezető vagy -szűrőrendszerek rendszeres ellenőrzése, tisztítása és karbantartása; a telephelyről távozó vagy oda belépő járművek, a kimenő vízlétesítmények, valamint adott esetben a létesítményt körülvevő, közterületeken lévő kerítések rendszeres ellenőrzése és tisztítása; a szivárgó csomagolás vagy tárolóedények azonnali cseréje vagy javítása; a szennyvíztisztító rendszer karbantartása;

c) feltakarítás céljából: a kiszóródott műanyag pelletet a feltakarítást követően lehetőség szerint újra fel kell használni nyersanyagként, csökkentve ezáltal a hulladékképződést; ha a kiszóródott műanyag pelletet nem lehet nyersanyagként újra felhasználni, akkor azt a hulladékra vonatkozó jogszabályoknak megfelelően ki kell nyerni és ártalmatlanítani.

6. Azon gazdasági szereplőknek, amelyek közép- vagy nagyvállalkozásoknak minősülnek, és olyan létesítményeket működtetnek, ahol az előző naptári évben az 1 500 tonnás határértékkel egyenlő vagy azt meghaladó mennyiségű műanyag pelletet kezeltek, a következőket is bele kell foglalniuk kockázatkezelési tervükbe:

   a) azon elemek, amelyeket a hivatalos vezetőségi üléseken évente legalább egyszer felül kell vizsgálni, beleértve a környezetbe jutás becsült mennyiségét és bármely okát; a megelőzés, a mérséklés és a feltakarítás céljából alkalmazott berendezések és eljárások, valamint azok hatékonysága;

   b) a munkavállalók konkrét szerepén és felelősségi körén alapuló szemléletformáló és képzési program a megelőzésről, az elszigetelésről és a feltakarításról, a berendezések telepítéséről, használatáról és karbantartásáról, az eljárások végrehajtásáról, valamint a műanyag pellet környezetbe jutásának nyomon követéséről és jelentéséről;

   c) a járművezetőknek, a beszállítóknak és az alvállalkozóknak a kiszóródás és a környezetbe jutás megelőzésére, elszigetelésére és feltakarítására vonatkozó releváns eljárásokkal kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó eljárások.

II. MELLÉKLET

AZ ÖNBEVALLÁSON ALAPULÓ MEGFELELŐSÉGI NYILATKOZAT FORMANYOMTATVÁNYA

. . . . . .

(a gazdasági szereplő neve és címe)

saját kizárólagos felelősségére nyilatkozik arról, hogy a műanyag pelletnek a …… (cím) alatt található, …… nyilvántartási számú (ha van ilyen száma) létesítményben történő kezelése megfelel a műanyag pellet környezetbe jutásának a mikroműanyag-szennyezés csökkentése érdekében történő megelőzéséről szóló, 2025. november 12-i (EU) 2025/2365 európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi követelményének.

E nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a mellékelt, ……-án/-én (dátum) elvégzett kockázatértékelésben meghatározott intézkedések végrehajtásra kerültek.

Kelt ……-ban/-ben, 20… … …-án/-én.

Aláírás

III. MELLÉKLET

AZ UNIÓS FUVAROZÓK ÉS A NEM UNIÓS FUVAROZÓK ÁLTAL TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

Az uniós fuvarozók és a nem uniós fuvarozók által meghozandó intézkedések és telepítendő berendezések:

(1) megelőzés céljából: a be- és kirakodás során és után annak ellenőrzése, hogy a létesítmény elhagyása előtt megfelelően el van-e távolítva a műanyag pellet a szállítóeszközök és a szállítókonténerek külsejéről, továbbá hogy a szállítóeszközök be- és kirakodási rámpái zárva vannak-e a létesítmény elhagyásakor; egyértelmű kommunikáció a rakomány biztonságos elhelyezésére vonatkozó követelményekkel kapcsolatban; annak ellenőrzése szemrevételezés révén az utazás megkezdése előtt, hogy ép-e a műanyag pellet csomagolása; annak biztosítása, hogy például a targoncákon / hidraulikus berendezéseken védőburkolatokat használjanak a csomagolás átszúródásának megakadályozására; a szivárgás megelőzése a szállítási utazás során, például annak biztosítása révén, hogy a szállítóeszközök műszakilag alkalmasak legyenek, a szállítókonténerek pedig szükség esetén ki legyenek egészítve megfelelő zárral; a rakterek, a szállítókonténerek és a pótkocsik rendszeres tisztítása a kiszóródott műanyag pellet környezetbe jutásának minimalizálása érdekében; a rakterek, a szállítókonténerek és a pótkocsik nyílásainak és épségének szemrevételezéssel történő ellenőrzése a műanyag pellet környezetbe jutásának az utazás megkezdése előtt és, amennyire lehetséges, az utazás során – többek között a multimodális terminálokon, a vasúti terminálokon, és a belvízi és tengeri kikötőkben – történő elszigetelése és minimalizálása érdekében;

(2) elszigetelés és feltakarítás céljából: a sérült csomagolás lehetőség szerinti javítása a szállítás során és a fennmaradó műanyag pellet elszigetelése a raktérben; a kiszóródott műanyag pellet zárt tárolóedényekbe vagy zsákokba történő összegyűjtése a megfelelő ártalmatlanítás céljából; műanyag pellet ömlesztett tartályban történő szállítása esetén a silótartály alsó aknanyílásának/tölcsérének csak a tisztítóállomásra való belépés utáni kinyitása; a tárolóedény bélésének csak megfelelő, nem közterületeken történő cseréje, ahol mindennemű kiszóródás elszigetelhető; a megfelelő hatóságok, így például nemzetközi és nemzeti vészhelyzet-elhárító hatóságok vagy a környezetbe jutás bekövetkeztének helye szerinti tagállam környezetvédelmi hatóságának értesítése;

(3) fedélzeti felszerelések: legalább egy hordozható világítóeszköz, kézi eszközök (pl. seprűk, szemétlapátok és kefék, vödrök, javítószalagok stb.); zárt gyűjtőkonténerek/megerősített gyűjtőzsákok.

IV. MELLÉKLET

A MEGFELELŐSÉGI TANÚSÍTVÁNY MINTÁJA

. . . . . (név)

…… nyilvántartási számmal

akkreditálva a következők tekintetében: …… (NACE-kód)

a(z) …… (név) gazdasági szereplő …… alatt található, …… nyilvántartási számú (ha van ilyen száma) létesítményének ellenőrzését követően nyilatkozom arról,

hogy a létesítmény megfelel a műanyag pellet környezetbe jutásának a mikroműanyag-szennyezés csökkentése érdekében történő megelőzéséről szóló, 2025. november 12-i (EU) 2025/2365 európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletében meghatározott valamennyi követelménynek.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

— az ellenőrzés az (EU) 2025/2365 rendelet követelményeinek eleget téve került elvégzésre, beleértve a … (dátumok)-án/-én elvégzett szúrópróbaszerű ellenőrzéseket is,

— az ellenőrzés eredménye megerősíti, hogy nincs bizonyíték az (EU) 2025/2365 rendelet követelményeinek való meg nem felelésre.

Kelt ……-ban/-ben, 20… … …-án/-én.

Aláírás és bélyegző vagy digitális aláírás

V. MELLÉKLET

A 10. CIKK ALAPJÁN SZOLGÁLTATANDÓ INFORMÁCIÓK

Káros a környezetre – a környezetbe jutás elkerülése